O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI

Ўзбекистон — келажаги буюк давлат

ХАЛҚ СЎЗИ

1991 йил 1 январдан чиқа бошлаган

2001 йил 27 сентябрь, пайшанба

Сотувда эркин нархда № 199 (2761)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ МАЖЛИСИ ВА ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИНИНГ ГАЗЕТАСИ

МАҚСАДИМИЗ — ТИНЧЛИК-ОСОЙИШТАЛИК ВА БУНЁДКОРЛИК

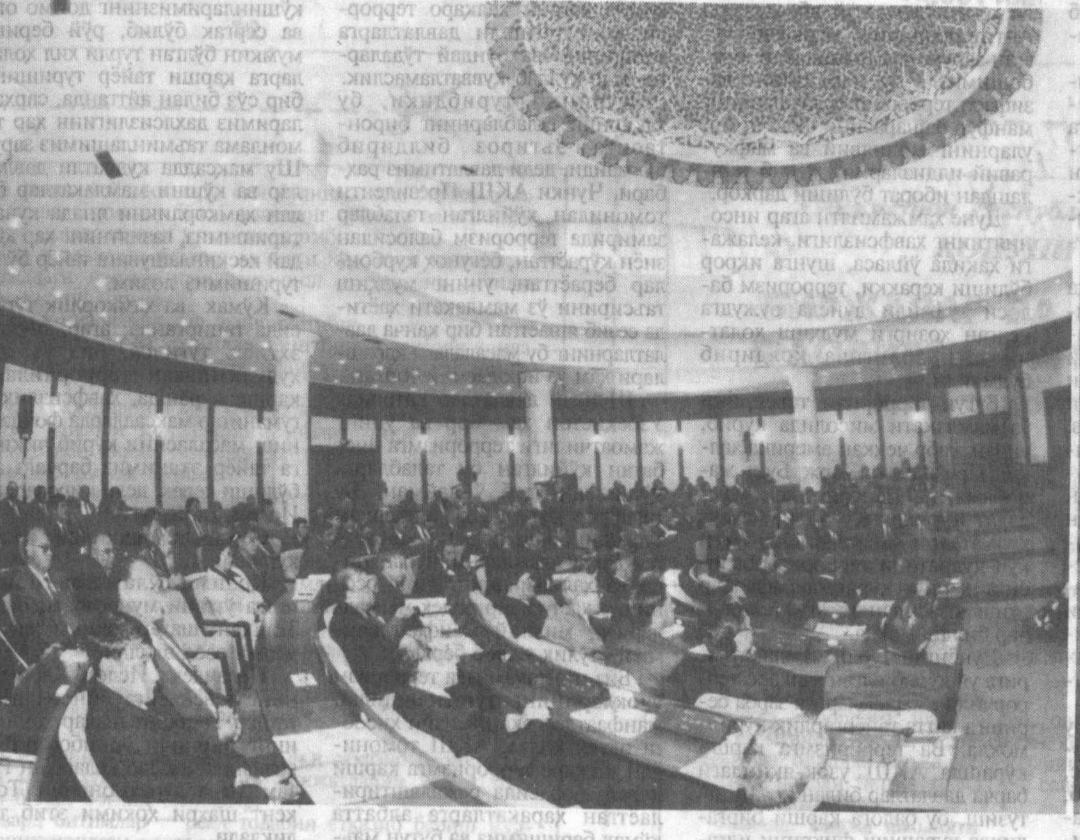

26 сентябрь куни Тошкентда II чақириқ Халқ депутатлари шаҳар кенгашининг навбатдан ташқари сессияси бўлди. Унда вазирлик ва идоралар раҳбарлари, Тошкент шаҳридан Олий Мажлисга сайланган депутатлар, туманлар ҳокимлари иштирок этди.

Сессияда Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов нутқ сўзлади.

Озод ва обод Ватанимизнинг муқаддас остонаси бўлган Тошкент шаҳрининг, муаззам пойтахтимизнинг мамлакатимиз ҳаётидаги муносиб ўрни ҳақида ортиқча гапириб ўтиришнинг ҳожати бўлмаса керак, деди Президент. Чунки бу шаҳарнинг мамлакатимиз ривожланишида, фан ва техника, ўқув юртлари, таълим-тарбия, иқтисодиёт, ички ва ташқи савдо соҳаларида эгаллаётган салоҳияти ва аҳамияти барчамизга яхши маълум.

Дарҳақиқат, гўзал ва бетакрор шаҳарнинг кейинги йилларда янада чирой очиб, ҳар томонлама юксалиб, том маънодаги Шарқ дарвозаси, деган номига муносиб бўлиб, жаҳондаги манаман деган шаҳарлар қаторидан жой олиб бораётгани ҳар бир ватандошимизга ғурур ва ифтихор бахш этади.

Қисқа қилиб айтганда, ҳам сиёсий, ҳам маънавий, ҳам иқтисодий нуқтаи назардан қараганда, давлатимизнинг маркази, таъбир жоиз бўлса, мамлакатимизнинг юраги бўлмиш азим Тошкентимизнинг ҳаёти, тараққиёт суръатларига қараб, Ўзбекистонимиз ҳақида, унинг бугунги ва эртанги иқболи-истиқболи ҳақида хулоса чиқаришимиз, унинг ёруғ бўлишига ишонч ҳосил қилишимиз муқаррар.

Давлатимиз раҳбари Тошкент шаҳрининг иқтисодий салоҳияти ҳақида тўхталар экан, ҳозирги вақтда бу ерда жами 355 та йирик саноат корхонаси ишлаб тургани, мамлакатимизда ишлаб чиқарилаётган саноат маҳсулотининг қарийб 15 фоизи пойтахтимиз ҳиссасига тўғри келишини алоҳида таъкидлади.

Бу ерда тракторлар, самолётлар, экскаваторлар, саноат учун зарур дастгоҳ ва ускуналар, мебель маҳсулотлари, кўплаб турдаги халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқарилиши пойтахт саноатининг қанчалик кенг қамровли тизимга эга эканини кўрсатади. Улар нафақат мамлакатимизда, балки жаҳон бозорида ҳам харидоргир бўлиб, АҚШ, Германия, Франция, Швейцария, Бельгия, Италия, Корея, Хитой каби хорижий давлатларга экспорт қилинмоқда.

Шаҳарда кичик ва ўрта бизнес ривожига катта аҳамият берилмоқда. Бундай корхоналарнинг саноат ишлаб чиқаришидаги улуши жорий йил давомида 34 фоиздан 41 фоизга кўтарилди. Товар айланишининг 48 фоизи, пуллик хизмат кўрсатишнинг қарийб 28 фоизи хусусий тадбиркорлик субъектлари ҳиссасига тўғри келмоқда.

Бугунги кунда Тошкент шаҳри бўйича қарийб 20 мингта кичик ва ўрта бизнес корхонаси фаолият кўрсатмоқда. Бундан ташқари, юридик шахс мақомига эга бўлмаган 36 мингга яқин киши тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланмоқда.

Кейинги йилларда шаҳар инфратузилмасини ривожлантириш борасидаги ишлар кўлами кенгайиб бораётгани ҳам эътиборни тортади.

Одамларнинг оғирини енгил қилиш, уларга муносиб ҳаёт шароити яратиб бериш учун 630 километр канализация, 700 километр газ, 500 километр ичимлик суви, 66 километр иситиш тармоқлари ишга туширилгани бунинг амалий тасдиғидир, деди юртбошимиз.

Сўнгги йилларда шаҳарда барпо этилган 5 ярим миллион квадрат метр уй-жой аҳолининг бу борадаги эҳтиёжини таъминлашга, кўп болали оилаларнинг яшаш шароитларини яхшилашга хизмат қилмоқда.

Кейинги йилларда барпо этилган "Интерконтинентал", "Шератон", "Ле-меридиан" меҳмонхона мажмуалари, Халқаро бизнес маркази, Банклар ассоциацияси, Олий Мажлис, Кўргазмалар мажмуаси, Темурийлар тарихи музейи, Ўзбек миллий академик драма театри, Тошкент шаҳар ҳокимлиги бинолари каби кўплаб иншоотлар шаҳримиз кўркига янада кўрк қўшди.

Автотранспорт воситаларининг тобора кўпайиб бораётганини ҳисобга олиб, шаҳар аҳолисига қулайлик яратиш мақсадида автомобиль йўлларини кенгайтириш, янги йўл ва кўприклар қурилишига жиддий эътибор қаратилмоқда. Шу мақсадда 45 километр йўл қайта таъмирланди ва ободонлаштирилди. Умумий узунлиги 4 километр бўлган 8 та муҳташам кўприк бунёд этилди.

Тошкент метрополитенининг учинчи йўналиши барпо этилиб, мустақиллигимизнинг 10 йиллик байрами арафасида узунлиги 7 километрдан зиёд 6 та янги бекат ишга туширилди.

Бу ҳам тошкентликлар, айниқса, Юнусобод туманида яшайдиган 300 мингга яқин аҳоли учун катта қулайлик туғдириши шубҳасиз.

Янгитдан барпо этилган Хотира майдони, Шаҳидлар хотираси ёдгорлик мажмуалари муқаддас зиёратгоҳларга айланган бўлса, "Диснейленд", "Аквапарк", Ҳайвонот боғи, қайта таъмирланган Миллий боғ, Бобур номли, "Боғи Эрам" каби истироҳат масканлари ҳамшаҳарларимизга хизмат қилмоқда.

Шаҳарда замонавий спорт иншоотлари қуриш борасида катта ишлар амалга оширилди. Сўнгги йилларда бунёд этилган "Юнусобод", "Жар", "Динамо", "Гольф клуб", ёпиқ сузиш ҳавзаси каби муҳташам спорт мажмуалари нафақат ўзининг меъморий кўриниши, балки замонавий талабларга тўла жавоб бериши, ҳар томонлама қулайлиги билан юртдошларимиз ва хорижий меҳмонларнинг ҳам ҳавасини тортмоқда.

Биз жаҳон ҳамжамиятига интеграциялашиш йўлидан борар эканмиз, "Интернет" каби замонавий алоқа тизимлари имкониятларидан кенг фойдаланишга катта аҳамият берамиз, деди Ислом Каримов. Ахборот асри — XXI асрда кечаётган глобаллашув жараёнлари шуни тақозо этмоқда. Шу маънода, Тошкент шаҳрида коммуникация тизими, жумладан, алоқа хизматини яхшилаш борасида амалга оширилган ишлар ҳам диққатга сазовордир.

Бу ерда ҳаммаси бўлиб 32 минг номерга мўлжалланган 11 та янги алоқа станцияси қурилди, шунингдек, амалдаги алоқа станцияларини қайта таъмирлаш ҳисобига уларнинг қуввати 8 минг номерга оширилди.

Пойтахт аҳлининг кўз ўнгида шаҳарнинг замонавий асосда ривожланиб, янада кўрку чирой очиб бораётгани, обод маҳалла ва гузарлар, замонавий лицей ва коллежлар, янги-янги ўқув юртлари — барча-барчаси мамлакатимиз тараққиёти, халқимиз фаровонлигини оширишга хизмат қилмоқда.

Сессияда эришилган ютуқларга холисона баҳо берилиб, шаҳарнинг муаммолари, шаҳар аҳолисини ташвишга солаётган қийинчиликлар ҳақида ҳам фикр юритилди.

Бундай муаммолар орасида одам зотини доим қийнайдиган — турар-жой, коммунал хизмат, газ, ичимлик суви, иссиқлик таъминоти каби масалалар алоҳида ўрин тутади, деди юртбошимиз.

Хусусан, бугунги кунда Тошкент шаҳридаги мавжуд 9 мингдан ортиқ кўпқаватли уйнинг 4 мингтаси ёки 45 фоизи капитал таъмирга муҳтож. Бундай аҳвол, айниқса, Чилонзор, Юнусобод туманларида, Мирзо Улуғбек туманининг Қорасув даҳасида, Ҳамза туманининг Авиасозлар, Собир Раҳимов туманининг Қорақамиш мавзеларида яққол кўзга ташланади.

Жойлардаги уй-жой ширкатлари томонидан мавжуд сув тармоқлари ўз вақтида таъмирланмагани туфайли пойтахт аҳолисини ичимлик суви билан таъминлаш масаласи тўлиқ ҳал этилмаган. Айниқса, кўпқаватли уйларнинг юқори қаватларига сув чиқмаслик ҳолатлари кўп учраб турибди, деди Президентимиз. Ҳамза туманидаги Қурувчилар ва Лисунов, Иккинчи Қўйлиқ мавзесидаги кўпқаватли уйлар, Акмал Икромов туманининг Аброр Ҳидоятов ва Ойдин Собирова маҳаллаларида, Юнусобод туманининг Ҳасанбой мавзесидаги ҳовлиларда яшовчи аҳолини сув билан таъминлашда ҳанузгача узилишларга йўл қўйилмоқда.

Таъмирланиши лозим бўлган сув тармоқларининг 42 фоизи, газ узатиш тармоқларининг 60 фоизи қишки мавсумга тайёрланмагани, айниқса, жиддий ташвиш уйғотади. Бундан ҳам ачинарлиси — қишки мавсум учун мўлжалланган кўмирнинг 73 фоизи, суюқ ёқилғининг эса атиги 14 ярим фоизи жамғарилган, холос.

Ўтган йилги қиш мавсумининг тажрибасидан келиб чиқиб, туман ҳокимликлари, жумладан, Чилонзор, Акмал Икромов туманлари раҳбарлари уйларни иссиқлик билан таъминлаш ишларига эътиборни мутлақо ўзгартиришлари лозим. Ҳозирги кунда аксарият иссиқлик узатиш станциялари, 161 километр узунликдаги иссиқлик тақсимлаш қувурлари, қарийб 40 километр магистраль тармоқлар янгиланишга муҳтож бўлиб қолган.

Албатта, катта маблағ, катта куч талаб қиладиган бу муаммони бирданига, бир-икки йилда ечиб бўлмаслигини ҳаммамиз ҳам тушунамиз, деди Президент. Лекин бу масалани босқичма-босқич ҳал этиш учун биргаликда бош қотиришимиз, зарур имконият ва молиявий манбаларни излаб топишимиз керак.

Бутун дунёда ҳамма нарса, энг аввало, сув, электр, ёқилғи каби ресурсларнинг қаттиқ ҳисоб-китоби бор. Тажриба шуни кўрсатмоқдаки, бирон корхона ёки хонадонга газ, сув ўлчаш мосламаси ўрнатилса, харажатлар икки-уч баравар кам бўлар экан.

Шуни инобатга олиб, шаҳарда 2005 йилгача 680 минг донадан зиёд сув ўлчаш ва 504 мингдан ортиқ газ ўлчаш мосламалари ўрнатиш режалаштирилган эди.

Лекин жорий йилнинг 1 сентябрь ҳолатига кўра мавжуд 9 минг 772 та кўпқаватли уйнинг тахминан 6 фоизига сув ўлчаш асбоблари ўрнатилган, холос.

Чилонзор, Бектемир, Ҳамза, Мирзо Улуғбек, Шайхонтоҳур, Юнусобод туманларида бу ишларни тезлаштириш зарур.

Бу ишни изчил давом эттирсак, истеъмолчилар ҳам, таъминотчилар ҳам бундан фақат манфаат кўриши шубҳасиз.

Шуни алоҳида таъкидлашимиз керакки, шаҳар ва туман ҳокимликлари ҳамда маҳаллий бошқарув органлари аҳоли орасида бу масала бўйича етарли даражада иш олиб бормаяпти.

Бунинг оқибатида коммунал хизматлар тўлови бўйича аҳолининг қарзи кўпаймоқда. Шу йилнинг 1 январь ҳолатига кўра, бу қарзлар 2 ярим миллиард сўмни ташкил этган бўлса, июль ойида бу кўрсаткич 3 миллиард 700 миллион сўмга етиб, бир ярим баробарга ортган.

Бу қарзларнинг 65 фоизини газ, сув ва иссиқлик манбаларидан фойдаланганлик учун тўловлар ташкил этади.

Маълумки, мамлакатимизда соғлом авлод тарбиясига алоҳида эътибор берилмоқда.

Президент шу ўринда бир ҳаётий мисол келтирди. Айтайлик, деди у, ўқувчи тушдан кейин мактабдан келиб кечгача бўш қолади. Ота-она ишда. Хўш, у нима қилади? Табиийки, зерикади, кўчага чиқади. Бола кўчада зарарли таъсирларга тушиб, ҳар хил гуруҳларга қўшилиб қолмаслиги учун биз ўз фарзандларимизнинг бўш вақтини мазмунли ташкил этишимиз, уларни қўшимча ўқиш, касб-ҳунарга ўргатиш, спорт билан банд қилишга алоҳида ва доимий эътибор қаратишимиз даркор.

Бундай муаммоларни ечишда ички ишлар ходимларининг, аввало, маҳаллаларда фаолият кўрсатаётган милиция инспекторларининг хизмати ва масъулияти катта бўлиши зарур.

Жамиятда учраб турадиган кўпгина салбий ҳолатларнинг юзага келиши аҳолини, айниқса, ёшларни иш билан таъминлаш борасида олиб борилаётган ишларнинг етарли эмаслиги билан боғлиқ. Лекин, афсуски, жорий йилда 15 минг фуқаронинг иш билан таъминлаш тўғрисидаги мурожаатидан фақат 40 фоизи қаноатлантирилган, холос.

"Маҳалла" ҳамда "Нуроний" жамғармаларининг шаҳар бўлимлари томонидан кам таъминланган ва муҳтож оилаларга моддий ёрдам кўрсатиш бўйича олиб бораётган ишларининг ҳам самараси кўзга ташланаётгани йўқ.

Масалан, "Нуроний" жамғармасининг Миробод бўлимига ўтган йили моддий ёрдам сўраб мурожаат қилган 37 нафар кишидан 26 нафарига ҳеч қандай ёрдам кўрсатилмаган. Ушбу жамғарманинг Бектемир туман бўлимига ёрдам сўраб мурожаат қилган 11 нафар одамдан 7 тасига рад жавоби берилган.

"Маҳалла" жамғармасининг Ҳамза туман бўлимида 22 та, Миробод ва Акмал Икромов бўлимларида 9 тадан, Яккасарой бўлимида 5 та, Мирзо Улуғбек бўлимида 3 та мурожаат мутлақо кўриб чиқилмаган ҳолда рад этилган.

Одамларнинг эҳтиёжига бундай беparво муносабат ҳақида нима дейиш мумкин? — деди Президентимиз.

(Давоми 2-бетда).

Президентга мактуб

«МЕН УЧУН ЧИН БАХТ ШУ»

Мамлакатимиз таълим тизимида амалга оширилаётган ислоҳотлар, бугунги таълим-тарбия жараёни ёш авлод қалбида билим олишга бўлган иштиёқни янада ошириб, уларнинг ҳар томонлама етук ва баркамол инсонлар бўлиб етишишига хизмат қилмоқда.

Президент Ислом Каримов номига юртдошларимиздан келаётган бир гуруҳ мактубларда фарзандларимиз учун яратилаётган ана шундай имкониятларнинг самараси ҳақида фикр юритилади. Фарғона вилояти, Бағдод тумани, Пахтакор ширкат хўжалиги, Жар қишлоғида истиқомат қилаётган Маърифат Холдорованинг қуйида эътиборингизга ҳавола қилинаётган мактуби ҳам шу мазмунда:

Ҳурматли Ислом Абдуғаниевич!

Мен ўз хатимда Сизнинг оқилона сиёсатингиз туфайли Ўзбекистонда амалга оширилаётган ўзгаришлар бизнинг оиламиз мисолида қандай натижалар бераётгани ҳақида ҳикоя қилмоқчиман.

Ўзим уй бекасиман, турмуш ўртоғим эса оддий ҳайдовчи. Биз тўрт нафар фарзандни тенгқурларидан кам қилмай вояга етказдик. Шунинг учун фахр билан айтаманки, бугун мен Ўзбекистондаги энг бахтли оналардан бириман. Чунки она учун фарзандларининг камолини кўришдан ортиқ бахт йўқ.

Сизнинг ташаббусингиз билан олий ўқув юртларига жорий этилган янгича қабул тизимининг нечоғли адолатли эканига мен, оддий бир қишлоқ аёли сифатида, ўз фарзандларим мисолида неча бор амин бўлдим.

Қизим Муқаддам Холдорова Фарғона педагогика институтининг кимё факультетига тест синовларидан энг юқори балл тўплаб, давлат гранти бўйича ўқиш имкониятига эга бўлди. У бу йил мазкур институтни имтиёзли диплом билан тугатди. Ҳозир Учкўприк туманидаги 20-мактабда ўқитувчи бўлиб ишламоқда.

Катта ўғлим Бахтиёр Холдоров Фарғона давлат университетининг иқтисодиёт факультетига тест синовларидан юқори балл тўплаб, бюджет ҳисобидан ўқиш имкониятини қўлга киритиб, ҳозирги кунда 3-курсда таҳсил олмоқда. Кичик ўғлим Баҳодир Холдоров эса шу йил тест синовларидан муваффақиятли ўтиб, Андижон давлат тиббиёт институтининг даволаш факультетига ўқишга кирди.

Ўзим ёшлигимда мактабда аъло баҳоларга ўқиган бўлсамда, оилавий шароит сабаб бўлиб ўқишга киролмаган эдим. Менинг армонларим, орзу-интилишларим бугун фарзандларим тимсолида ушалди. Бу — мустақиллик шарофати, Сизнинг юртимиз болаларининг дунёда ҳеч кимдан кам бўлмаслиги учун қилаётган саъй-ҳаракатингиз натижаси, деб биламан.

Қадрли Ислом Абдуғаниевич!

Ишончим комилки, менинг фарзандларим ҳам Сиз бошлаган хайрли ишларнинг давомчиларидан бўлиб, ўз соҳалари бўйича Ўзбекистон юкига елка тутади. Эл-юртимиз учун, истиқлолимиз учун фарзандларимизнинг фойдаси тегса, мен учун катта бахт мана шу.

Ўзбекистон ёшларига, фарзандларимизга кўрсатаётган ғамхўрлигингиз учун яна бир бор ўз миннатдорчилигимни билдираман. Доимо соғ-саломат бўлинг!

Маърифат ХОЛДОРОВА,
Фарғона вилояти, Бағдод тумани,
Пахтакор ширкат хўжалиги, Жар қишлоғи.

СУРЪАТ БЎШАШМАСЛИГИ ЛОЗИМ

Жиззах вилояти ҳокимлигида пахта йиғим-теримининг бориши ва кузги ғалла экишнинг бугунги аҳволи масалаларига бағишланган йиғилиш бўлди. Унда шаҳар ва туман ҳокимлари, ҳуқуқ-тартибот органлари раҳбарлари, вилоят ташкилотлари бошлиқлари, қишлоқ ва сув хўжалик бошқармалари раҳбарлари, МТП раислари иштирок этди.

Йиғилишни Ўзбекистон Республикаси Президентининг Давлат маслаҳатчиси И.Жўрабеков бошқарди.

Айни кунларда вилоятда ялпи сафарбарлик эълон этилган.

Кунига 150 минг киши ҳосил йиғим-теримида иштирок этмоқда. Ишчи кучи етишмаётган ўринларда қудратли "Кейс" комбайнларидан унумли фойдаланилмоқда. Шу мақсадда вилоятга қўшимча 30 та янги пахта териш машинаси олиб келинди. Натижада, терим суръати сезиларли ошди.

— Аммо назорат пайтида машиналар кучидан тўлиқ фойдаланилмаётган ҳоллар ҳам аниқланмоқда, — деди йиғилишда Президентнинг Давлат маслаҳатчиси Т.Алимов. — Давлатимизнинг катта маблағи эвазига келтирилган бир қисм машиналарнинг умри бекор ўтмоқда. Жумладан, Зарбдор туманидаги 26 та "Кейс" русумли пахта териш машинасининг ҳар бири билан кунига ўртача 3-5 тоннадан пахта терилаётир. Бундай ўзибўларчиликни вилоятнинг бошқа туманларида ҳам кўриш мумкин.

Йиғилишда таъкидланганидек, вилоятнинг Жиззах, Зомин ва Зарбдор туманида кунлик суръат тобора пасайиб бормоқда. Аҳвол шундай давом этса, ҳосилнинг бир қисми ёғин-сочинли кунларга қолиб кетиши мумкин.

Вилоят деҳқонлари 2002 йил ҳосили учун 178 минг гектар майдонга ғалла экишни режалаштирган. Ҳозиргача 30 фоиз майдонга уруғ сепилди. Бироқ ерни экишга тайёрлаш, кузги дон экиш ишлари ҳамма жойда жадал олиб борилмаяпти. Кузги дон экишда ишлатиладиган техникалар кучидан ҳам унумсиз фойдаланилмоқда.

Йиғилишда пахта йиғим-терими ва кузги ғалла экиш ишларини жадаллаштириш юзасидан аниқ чора-тадбирлар режаси белгиланди.

Йиғилишда вилоят ҳокими У.Яманқулов, Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори Р.Қодиров қатнашди.

Йўлчи ЖЎРА,
ЎзА мухбири.

ГРАНТ ТОПШИРИЛДИ

Ўзбекистон Фанлар академиясининг Абу Райҳон Беруний номидаги Шарқшунослик институтига АҚШнинг мамлакатимиздаги элчихонаси томонидан грант топширилди. У мазкур илмий муассасада мавжуд нодир қўлёзмаларни сақлаш, тиклаш, нусха кўчириш каби ишларда институтга ёрдам кўрсатиш мақсадида ажратилди.

Шу йил бошида АҚШ Давлат департаменти ҳузурида ушбу мамлакатнинг элчилари томонидан Маданий меросни асраш жамғармаси ташкил этилган эди. Ўзбекистон жамғарма фаолият бошлаган йилиёқ унинг грантига сазовор бўлган саноқли мамлакатлар қаторидан жой олди.

Грантни топшириш маросимида АҚШнинг мамлакатимиздаги Фавқулодда ва Мухтор элчиси Жон Хёрбст институт хазинасидаги қўлёзма ва ноёб тарихий ҳужжатлар том маънода бутун инсониятнинг мулки эканлигини таъкидлади. Элчининг айтишича, Форобий, Абу Райҳон Беруний, Абу Али Ибн Сино каби буюк алломалар қолдирган мерос Ўрта Осиё ва Ғарб давлатларининг маданияти, тарихи ва динини бир-бирига боғлаб турувчи муҳим омил вазифасини ўтаб келмоқда. Шу жиҳатдан уларни асраб-авайлашнинг аҳамияти жуда катта.

(ЎзА).

Ўзбекистон Республикаси Президентининг
ФАРМОНИ

Р.М.Шоабдураҳмоновни Тошкент шаҳар ҳокими этиб тайинлаш тўғрисида

Ўзбекистон Республикаси Конституциясининг 93-(12-банди) ва 102-моддаларига мувофиқ:

Рустам Мавзурович Шоабдураҳмонов Тошкент шаҳар ҳокими этиб тайинлансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти
И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2001 йил 26 сентябрь.

Буюк Британия — Ўзбекистон дўстлик жамияти

Ўзбекистон Республикасининг Буюк Британиядаги элчихонасида мамлакатимиз мустақиллигининг 10 йиллигига бағишланган тадбирлар доирасида Буюк Британия — Ўзбекистон дўстлик жамиятининг расмий тақдимот маросими бўлиб ўтди. Унда Ўзбекистон ташқи иқтисодий алоқалар вазири — "Ўзбекистон — Буюк Британия" дўстлик жамияти раиси Э.Ғаниев бошчилигидаги мамлакатимиз делегацияси ҳам иштирок этди.

Таниқли давлат арбоби ва бизнесмен, сэр Т.Сейнсбури ушбу жамиятнинг Президенти, Савдо ва иқтисодиёт бўйича Ўзбекистон — Британия кенгаши ҳамраиси доктор Х.Бут жамият раиси, доктор Ш.Акинер (Лондон университети) раиснинг ўринбосари бўлдилар. Жамиятнинг асосий ташкилотчилари орасида Вестминстер университети ректори доктор Копланд, обшиналар палатаси аъзоси ҳамда Марказий Осиё мамлакатлари билан алоқалар бўйича парламент гуруҳи раиси Дж.Казинс, таниқли банкир ва дипломат, сэр Д.Томас, Лордлар палатаси аъзоси Виконт Веверли ва Ўзбекистоннинг Буюк Британиядаги элчиси А.Файзуллаев бор.

Маросимда сўзга чиққанлар ушбу жамиятнинг тузилиши мамлакатларимиз ўртасида турли соҳалардаги икки томонлама ҳамкорлик алоқаларини кенгайтириш ва мустаҳкамлашга, халқ дипломатияси усуллари билан икки мамлакат ўртасидаги дўстона алоқаларни янада ривожлантиришга хизмат қилишини алоҳида таъкидлашди.

Ижроия қўмита раҳбарияти таркибида Ташқи ишлар, Савдо ва иқтисодиёт вазирликларининг, академик ва ишбилармон доиралар вакиллари бор.

Маросимда Буюк Британиянинг Европа ишлари бўйича вазири П.Хейннинг мазкур янги жамият тузилиши муносабати билан йўллаган қутлов хати ўқиб эшиттирилди. Жамият раҳбарияти Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов ва Буюк Британия Бош вазири Тони Блэр номига табрик мактуби йўллади.

Ўзбек санъат усталарининг чиқишлари, миллий либослар ҳамда «Ўзбекистон — кўҳна ва навқирон мамлакат» номли суратлар кўргазмаси меҳмонларда ўчмас таассуротлар қолдирди.

Мардон ЁҚУБОВ,
«Жаҳон» АА мухбири.

(Давоми. Боши 1-бетда).

МАҚСАДИМИЗ — ТИНЧЛИК-ОСОЙИШТАЛИК ВА БУНЁДКОРЛИК

Бугунги кунда аҳолининг эътирозига сабаб бўлаётган муаммолардан бири бу — маиший чиқиндиларнинг ўз вақтида ташиб кетилмаётганидир. Тўғри, жорий йилнинг олти ойи давомида пойтахтимизда бу борада қатор тадбирлар амалга оширилди. Туманлар ҳудудида 385 та чиқиндиларни йиғиш майдончаси қуриб битказилди. 452 та модулли чиқиндихона қурилиб, уларга 750 литрли махсус контейнерлар ўрнатилди.

Маиший чиқиндиларни ташиш учун ҳозирги кунда Тошкент "Махсустранс" автокорхонаси паркида 554 та автотранспорт воситаси мавжуд, уларнинг 158 таси "ДЭУ" ва "АВИА" русумидаги махсус машиналардир.

Ўтган йили Корея давлатидан кўча супурадиган ва сув сепадиган 30 та янги машина келтирилган эди. Келишув асосида яна кредитга "Хундай" русумли чиқинди ташийдиган 45 та машина сотиб олинди.

Лекин қатор туманларда маиший чиқиндиларни ўз вақтида олиб кетмаслик ва аҳоли турар-жойлари атрофида чиқинди уюмларининг пайдо бўлиш ҳоллари учраб турибди. Бу, айниқса, Чилонзор туманининг Гулистон, Акмал Икромов туманининг "Тутзор", Чилонзор тумани 23-мавзесидаги 34-35-сонли уйлар рўпарасида, Шайхонтоҳур туманининг Ибн Сино, Самарқанд дарвоза маҳалласининг айрим ҳудудларига тегишлидир.

Аҳолини озиқ-овқат маҳсулотлари билан узлуксиз таъминлаш масаласи давлатимиз раҳбарининг доимо диққат марказида туриши барчамизга яхши маълум.

Лекин, таассуф билан айтиш керакки, бу борада узилишларга йўл қўйилмоқда. Хусусан, жорий йилда эҳтиёжга нисбатан ўсимлик ёғи 240 тонна, шакар маҳсулоти эса 2 минг 305 тонна кам олингани аниқланиб, қонун бузилишига йўл қўйган 137 нафар мансабдор шахс маъмурий жавобгарликка тортилди.

Айни вақтда, мавжуд 21 та катта бозор ва жойлардаги 70 та бозорчада тартиб-интизом, озодалик, хизмат кўрсатиш савияси талаб даражасида эмас. Бу ишларнинг аҳволи учун туман раҳбарлари шахсан жавобгар эканини яхши ҳис этмаяпти.

Бу масалаларга етарли эътибор қаратилмаётгани оқибатида бозорларда воситачилик фаолияти авж олмоқда, ўртага воситачилар тушаётгани туфайли қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг нархи ошиб кетмоқда. Айниқса, Олой, Фарҳод, Чорсу ва Қўйлиқ бозорларида бундай ҳолатлар кўп учрайди.

Президентимиз бундай балодан қутулишнинг, воз кечишнинг имконияти борми ўзи, деган саволни ўртага қўйди. Ёки кимдир мана шундай номаъқулчиликлар орқасидан мўмай даромад топиб, ҳаммадан, биринчи галда, шаҳардаги мутасадди раҳбарлардан устун бўлиб олмоқдами? Бундай ҳаққоний саволларга жавоб топиш вақти келди.

Бугунги кунда пойтахт фаоллари олдида турган яна бир долзарб масала — бу шаҳримизда тартиб-интизомни сақлаш, одамларнинг тинч ва осойишта ҳаётини таъминлашдан иборатдир.

Бу борада Тошкент шаҳар ҳуқуқ-тартибот идоралари ўзига юклатилган вазифани бажариш учун муайян ишларни амалга оширмоқда. Шунингдек, ўз уйимизни ўзимиз асрашимиз мақсадида жорий этилган маҳалла посбонлари тизими ҳам ижобий роль ўйнамоқда.

Жиноятчиликнинг олдини олиш бўйича аҳоли билан бирга мунтазам иш олиб бориш мақсадида маҳалла ва микрорайонларда 444 та милиция таянч пункти ташкил этилгани ҳам бу йўлда қўйилган ижобий қадам бўлди.

Шу билан бирга, ҳозирги кунда пойтахтда 5 мингдан зиёд маҳалла посбонлари гуруҳи мавжуд бўлиб, уларнинг ёрдамида ҳуқуқ-тартибот қоидаларини бузиш ҳолатларининг олдини олиш бўйича маҳалла йиғинлари ва яраштирувчи комиссияларнинг имкониятларидан кенг фойдаланилмоқда.

Натижада 2001 йилнинг ўтган саккиз ойи мобайнида содир этилган жиноятлар 2000 йилнинг шу даврига нисбатан 3,7 фоизга камайди. Оғир ва ўта оғир жиноятлар, қасддан одам ўлдириш, талончилик, босқинчилик, товламачилик, ўғрилик ва вояга етмаганлар ўртасидаги жиноятларнинг камайишига эришилди.

Бироқ қасддан оғир шикаст етказиш, зўрлаб номусга тегиш, безорилик каби жиноятларнинг сони ошгани кишини ташвишлантиради. Айниқса, Собир Раҳимов, Юнусобод, Мирзо Улуғбек туманларида оғир жиноят турлари ортиб бормоқда.

Жиноят содир этаётганларнинг ярми меҳнатга лаёқатли бўлатуриб, ҳеч жойда ишламайдиган ва ўқимайдиганлар ҳиссасига тўғри келаётгани муаммонинг илдизи одамларни иш билан таъминлаш, меҳнатга жалб этиш, соғлом муҳитни вужудга келтириш билан боғлиқ эканини кўрсатади.

Маҳалла посбонлари фаолиятини янада кучайтириш учун бундан буён ҳам уларга доимий кўмак ва эътибор бериш даркор. Кенг жамоатчиликни, маҳалла оқсоқолларини, фаолларимизни жалб этган ҳолда, аҳоли ўртасида, айниқса, ёшлар орасида доимо огоҳ бўлиш мавзусида тарғибот-ташвиқот ишларини кучайтириш лозим, деди Ислом Каримов.

Бугунги кунда тиббий хизмат масаласида ҳам ечилмаган муаммолар, аҳолининг ҳақли эътирозига сабаб бўлаётган камчилик ва нуқсонлар оз эмас.

Тўғри, ҳар бир туманда ташкил этилган оилавий поликлиникалар, маслаҳат-ташхис марказлари ишлаб турибди, 3 минг 910 та хусусий тиббиёт муассасаси фаолият кўрсатмоқда, махсус гувоҳномалар асосида 262 нафар шифокор хусусий тиббиёт амалиёти билан шуғулланмоқда. Лекин касалхоналарда беморлар учун ўрин етишмаслиги, оддий дори-дармон, шприц, тўшак ва чойшабларнинг танқислиги ҳам сир эмас.

Президент Ислом Каримов яқинда Америка Қўшма Штатларида содир этилган, бутун дунёда катта ташвиш уйғотган террорчилик ҳаракатлари, шу муносабат билан бугунги кунда минтақамизда, ён-атрофимизда юзага келган нотинч вазият хусусида алоҳида тўхталиб ўтди.

Бизга қўшни бўлган Афғонистон ҳудудида вазиятнинг кескинлашиб бораётгани, бу ерда рўй бераётган можаролар, тўқнашувлар, амалга оширилаётган ва режалаштирилаётган ҳаракатлар ҳақида матбуот, телевидение орқали мунтазам хабардор бўлиб турибмиз.

Бу хабарларда, албатта, холис, тўғри маълумотлар билан бир қаторда жуда кўп уйдирмалар ҳам айтилаётгани юртдошларимизга аён бўлиши керак. Чунки уларни тарқатаётган сиёсий кучлар, давлатлар, аввало, ўз манфаатларини кўзлайди, ахборот майдонида ҳам шундан келиб чиққан ҳолда ҳаракат қилади. Шу сабабли бундай вазиятларда ҳамма вақт ҳам ахборот воситалари тарқатаётган хабарларга ишониб бўлмайди.

Лекин, шу нарса аниқки, аваламбор, Америкада амалга оширилган ёвуз ваҳшийлик, террорчилик хуружлари бутун дунё аҳлини бефарқ қолдирмади. Бу хунрезлик ўзини инсон деб биладиган, мана шу заминда, шу осмон остида яшайдиган, мана шу офтоб нуридан баҳра оладиган ҳар қандай одамни чексиз ғазабга солди. Чунки ҳаётда турли офат ва фожеалар бўлиб туради, лекин бундай ваҳшийлик ақлга ҳам, тасаввурга ҳам сиғмайди.

Ҳозиргача олинган маълумотларга кўра, бу террорчилик ҳаракати натижасида 6 ярим мингдан зиёд одам қурбон бўлгани ҳам унинг нечоғли даҳшатли бўлганини кўрсатиб турибди.

Ҳаёт дегани шундайки, одам вақти соати етиб, бир куни бу дунёдан албатта кўз юмади. Лекин, Америкада бўлганидек, мудҳиш фожеа оқибатида минглаб одамларнинг бир зумда ҳаётдан маҳрум бўлиши ҳар қандай инсоннинг қалбини ларзага солади, деди давлатимиз раҳбари.

Шу боис, Ўзбекистон халқи ҳам, дунёдаги барча тинчликсевар халқлар қатори, бу воқеалар муносабати билан АҚШ ҳукуматига, бутун Америка халқига чуқур ҳамдардлик билдирди ва билдирмоқда. Кўп синовларни, жумладан, террорчилик хуружини бошидан кечирган халқимизнинг бу бало-қазодан азият чеккан одамларнинг қайғуларига шерик бўлаётгани ҳам табиийдир.

Яна бир хулоса шундан иборатки, бундай ёвуз террорчилик ҳаракати кўп одамлар, халқлар ва давлатларнинг, жумладан, АҚШ каби дунё сиёсатида ҳал қилувчи роль ўйнайдиган, кучли салоҳиятга эга бўлган давлатларнинг ҳам кўзини очиб берди. Очиғини айтиш керакки, илгари бу давлатлар мана шундай мудҳиш воқеаларга нисбатан кўпинча кузатувчилик позициясида турар эди.

Эндиликда террорчилик инсоният бошига мислсиз кулфат келтирувчи ёвуз кучга айланиб кетганини, даҳшатли балою офат эканини ўз ҳаётида кўриб, унинг таъсирини сезиб, унга қарши биргаликда курашиш вақти-соати етганини, бу курашдан ҳеч ким четда туриши мумкин эмаслигини англаб етди. Нега деганда, ҳам иқтисодий, ҳам ҳарбий нуқтаи назардан жуда кучли, ўз чегараси ва ҳудудини қўриқлашга қодир бўлган, ўз халқининг тинчлиги ва хавфсизлигини сақлашда энг юқори технологияларга эга, бу борада миллиардлаб доллар сарфлаётган давлатлар ҳам террорчилик хавфидан четда қололмаслиги аён бўлди.

Бу воқеалар нафақат кичик давлатлар, балки энг замонавий қуролларга эга бўлган қудратли давлатлар ҳам бу хатарга қарши курашга етарли даражада тайёр эмаслигини кўрсатди.

Бу даҳшатли, лекин аччиқ ҳақиқат бугун барча қитъалар ва мамлакатларга, мана шу рўйи заминда яшайдиган миллионлаб одамларнинг онгу шуурига етиб борганини алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман, деди Ислом Каримов. Кимки террорчилик хавфининг қандай улкан кўлам касб этганини тушунмаган бўлса, мана шу кейинги воқеалар мисолида яққол тушуниб олди.

Америкада рўй берган фожеа, бу даҳшат ҳамманинг уйи, оиласига кириши мумкинлиги, ундан холи бўлишга, четда туришга уринишлар беҳуда экан, деган хулоса чиқаришга асос беради.

Яна бир муҳим хулоса шундан иборатки, АҚШда содир бўлган бу мудҳиш воқеа террорчиликнинг фақат намойиши, унинг ёвуз бир кўриниши ва ифодаси, холос.

Бугун барча ақли расо одамларга, давлат ва сиёсат арбобларига бир ҳақиқат аён бўлмоқдаки, бутунлай ақлу ҳушини, инсонлик қиёфасини йўқотган бу разил террорчи кимсаларнинг ортида ҳар томонлама ўйлаб ташкил қилинган, катта молиявий маблағ ва бошқа имкониятларга эга бўлган, қўли узун, ўзининг ёвуз ниятларидан қайтмайдиган турли ақидапараст марказлар турибди.

Булар ақли саёз, ирода, иймон-эътиқоди шаклланмаган, ғўр ёшларни террорчилар сафида бирлаштириб, бошқариб, уларни нафақат қурол-яроғ, аввало, вайронкор мафкура билан таъминламоқда. Улар ўзларининг инсониятга қарши қаратилган ниятларига етиш учун ҳар қандай қабиҳликка тайёр. Бундай марказлар, уларнинг "доҳий" ва малайлари, шу жумладан, Европада ҳам, АҚШнинг ўзида ҳам ўз қиёфасини яшириб, пинҳона кўпорувчилик фаолияти олиб бораётгани, бу йўлда ҳеч нарсадан қайтмаслиги аён.

Энг муҳими, бу мудҳиш ниятли кучларнинг таъсири ва бевосита ёрдамисиз бундай катта кўламдаги террорчилик ҳаракатларини уюштириш мумкин эмаслигини бугун дунёдаги аксарият давлатлар, уларда яшайдиган миллионлаб одамлар англаб етмоқда.

Шу маънода, мен Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик ташкилотининг 1999 йили Истанбулда бўлиб ўтган анжумани минбаридан айтган сўзларимни яна бир бор эслашни ўринли деб биламан, деди юртбошимиз. Бу анжуманда мен жаҳон ҳамжамияти эътиборини тобора кучайиб, авжига чиқиб бораётган терроризм масаласига қаратган эдим. Бу офатнинг қандай кутилмаган оқибатларга олиб келиши мумкинлиги ҳақида гапириб, эй одамзод, кўзингни оч, огоҳ бўл, бугун терроризмнинг даҳшатли қиёфасини англаш вақти етди, деб даъват этган эдим.

Асримиз вабоси бўлмиш бу жирканч иллатнинг фақат шафқатсиз кўринишларини эмас, балки илдизларига етиб бориб, жамият ҳаётидан, дунё халқлари ҳаётидан уни таг-томири билан суғуриб ташлаш — барча давлатларнинг энг долзарб вазифаси бўлиши керак, бу йўлда барчамиз бир тан, бир жон бўлиб ҳаракат қилишимиз, қаттиқ кураш олиб боришимиз шарт, деган мазмунда айтган сўзларимни бугун яхши эслайман, деди Ислом Каримов.

Ўша анжуманда мен Бирлашган Миллатлар Ташкилоти қошида антитеррористик марказ ташкил қилиш, юқорида зикр этилган вазифаларни адо этиш учун бу марказни зарур маблағ билан таъминлаш, унга тегишли ваколат ва ҳуқуқлар бериш масаласини ўртага қўйганимни ҳам бугун яна бир бор эслатмоқчиман.

Бундан ҳам илгари, яъни, 1993 йили Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Бош Ассамблеясининг 48-сессиясида ҳам Ўзбекистон давлати номидан шу муаммони кўтарганимни жамоатчилигимиз яхши билади, деб ўйлайман.

Минг афсуски, бу даъватларни ўша пайтда ҳеч ким эшитмади, огоҳ бўлмади.

Мана энди, бугун кўплаб давлатларнинг арбоблари бу масалада кўзи очилиб, унинг даҳшатли оқибатларига ақли етиб, бир-биридан ўзиб, бу борада турли таклифларни ўртага ташламоқда.

Ўйлайманки, кеч бўлса ҳам бу масалани бугун охиригача етказиш, ҳар томонлама чуқур ва кенг кўламда ўйлаб, халқаро Антитеррористик марказни тузиш зарур, дея таъкидлади юртбошимиз. Бу марказнинг вазифаси террористик кучларнинг манфур башарасини фош этиш, уларнинг молиявий ва мафкуравий илдизларини кесиб ташлашдан иборат бўлиши даркор.

Дунё ҳамжамияти агар инсониятнинг хавфсизлиги, келажаги ҳақида ўйласа, шунга иқрор бўлиши керакки, терроризм балоси туфайли дунёда вужудга келган ҳозирги мудҳиш ҳолатни шундайлигича қолдириб бўлмайди.

Бугун терроризм таъсирини ўз мамлакати мисолида кўриб, ундан жабр чеккан америка халқи, Президент Жорж Буш жаноблари, АҚШ Конгресси, мамлакат Қуролли Кучлари, махсус хизматлари Американинг бутун куч-қудратини терроризм балосига қарши курашга сафарбар этиш юзасидан муҳим таклифлар билдирмоқда.

Дунёнинг турли мамлакатларига уя қуриб олган халқаро террорчилик марказларига зарба беришга катта тайёргарлик кўрилмоқда. Ва терроризмга қарши курашда АҚШ узоқ-яқиндаги барча давлатлар билан коалиция тузиш, бу балога қарши биргаликда курашиш фикрини илгари сурмоқда.

Жаноб Буш яқинда конгрессда сўзлаган кескин ва таъсирчан нутқида ана шу масалаларни ўртага қўйди ва бутун давлатларнинг куч ва имкониятларини шу мақсад йўлида бирлаштиришга даъват қилди.

Ислом Каримов АҚШ Президентининг "Биз ислом динига қарши эмасмиз, ҳеч қачон қарши бўлган эмасмиз ва ҳамиша ислом динини ҳурмат қилиб яшамоқдамиз, миллион-миллион Америка фуқаролари ҳам ислом динига эркин эътиқод қилиб келмоқда, бунга ҳеч қандай тўсиқ йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас", деган сўзлари эътиборга сазоворлигини таъкидлади.

Буш жаноблари АҚШ Афғонистон давлатига, Афғонистон халқига эмас, балки бу мамлакат ҳудудида ўрнашиб олган террорчи газандаларга, уларнинг марказ ва полигонларига қарши уруш эълон қилганини баён этди ва "Толибон" ҳаракати олдига қуйидаги талабларни қўйди:

— Афғонистон ҳудудида жойлашган "Ал-Қаида" террористик ташкилоти раҳбарларини ушлаб бериш;

— Афғонистон ҳудудида мавжуд бўлган, террорчи гуруҳлар тайёрлайдиган барча база ва полигонларни бутунлай йўқ қилиш;

— Афғонистонда паноҳ ва ҳимоя топган халқаро террорчиларни тегишли давлатларга топшириш ва бундай тўдаларни асло қўллаб-қувватламаслик.

Кўриниб турибдики, бу ҳаққоний талабларнинг биронтасига эътироз билдириб бўлмайди, деди давлатимиз раҳбари. Чунки АҚШ Президенти томонидан қўйилган талаблар замирида терроризм балосидан зиён кўраётган, бегуноҳ қурбонлар бераётган, унинг мудҳиш таъсирини ўз мамлакати ҳаётида сезиб яшаётган бир қанча давлатларнинг бу масаладаги қарашлари ҳам ўз ифодасини топган.

Шундай давлатлар қаторида Ўзбекистон ҳам бор ва унинг жамоатчилиги терроризмга нисбатан қўйилган бу талабларга қўшилади, деб ўйлайман. Бу талаблар бугун биз терроризм туфайли бошимиздан кечираётган дарду аламларни ифода этади ва халқимизнинг тинч-осойишта ҳаёт кечиришдек мақсадларига, миллий манфаатларимизга тўлиқ жавоб беради.

Биз минтақамизда терроризм ўчоқларининг тугатилишидан манфаатдор эканимизни ҳисобга олган ҳолда, АҚШ томонидан халқаро терроризмга қарши кураш борасида режалаштирилаётган ҳаракатларга албатта кўмак беришимиз ва бутун маърифий дунё сафига қўшилишимизни табиий, деб биламан, дея таъкидлади Президент. Шу ўринда, савол туғилиши мумкин. Хўш, бизнинг берадиган кўмак ва ёрдамимиз нимадан иборат бўлади? Албатта, бу оддий савол эмас, лекин бунга аниқ ва равшан жавоб беришимиз керак. Нега деганда, кўпни кўрган халқимиз бизни нима кутаётганини, нимага тайёр бўлиб туришимиз лозимлигини билиши ва ўз фикрини билдириши даркор.

1979 йили Совет Армияси Афғонистонга кириб, кескин уруш бошланиб кетган кунларни, яъни кечаги яқин тарихимизни халқимизнинг аксарият қисми билади ва унинг қандай оқибатларга олиб келганини ҳам, ана шу афғон можаросида эл-юртимиз қанча азоб ва уқубатлар чекканини, қанчалар қурбон берганини ҳеч қачон унутмайди, деди Ислом Каримов. Шу муносабат билан бир фикрни алоҳида урғу бериб айтмоқчиман — бундай қора кунларни бошимизга қайтаришни шу юртда яшаётган биронта инсон хоҳламайди.

Шу ҳаракатлар оқибатида Афғонистон 20 йилдан буён нотинч бўлиб, фуқаролар уруши гирдобига тушиб қолганини ҳам ҳаммамиз яхши биламиз.

Шунинг учун бугун биз бу масалада ҳар қандай қарор қабул қилишда, аввало, юртимизда тинчлик ва осойишталикни сақлашни асосий шарт деб, қўйишимиз даркор, дея таъкидлади Президент. Иккинчидан эса мамлакатимиз хавфсизлиги ва сарҳадларимиз дахлсизлигини сақлаш ва бу масала бўйича тегишли кафолатга эга бўлишимиз керак.

Учинчидан, бугун атрофимиздаги вазият кескинлашиб бораётган экан, биз Қуролли Кучларимиз, армиямизнинг жанговар тайёргарлигини янада кучайтиришимиз, чегара қўшинларимизнинг доимо огоҳ ва сергак бўлиб, рўй бериши мумкин бўлган турли хил ҳолатларга қарши тайёр туришини, бир сўз билан айтганда, сарҳадларимиз дахлсизлигини ҳар томонлама таъминлашимиз зарур. Шу мақсадда қудратли давлатлар ва қўшни мамлакатлар билан ҳамкорликни янада кучайтиришимиз, вазиятнинг ҳар қандай кескинлашувига тайёр бўлиб туришимиз лозим.

Кўмак ва ҳамкорлик тўғрисида гапирганда, агар, шундай эҳтиёж туғилса, биз ўз ҳаво ҳудудимиздан террорчиларга қарши курашда, хавфсизлик ва гуманитар мақсадларда фойдаланиш масаласини кўриб чиқишга тайёр эканимиз барчага аён бўлиши керак, деди пировардида Ислом Каримов.

Сессияда ташкилий масала кўрилди.

Козим Тўлаганов бошқа ишга ўтгани муносабати билан Тошкент шаҳар ҳокими лавозимидан озод этилди.

Президент Ислом Каримовнинг тавсиясига биноан депутатлар Тошкент шаҳар ҳокимининг биринчи ўринбосари лавозимида ишлаб келаётган Рустам Шоабдураҳмоновни Тошкент шаҳри ҳокими этиб тасдиқлади.

Сессияда биринчи Тошкент давлат тиббиёт институти ректори Т.Даминов, Республика болалар психоневрология диспансери бош врачи Е.Савельева, Юнусобод тумани ҳокими Ш.Пахрудинов, "Ёшлик" талабалар шаҳарчаси ҳокими А.Акромхўжаев, Тошкент шаҳар маҳалла оқсоқоллари кенгаши раиси А.Гадойбоев, Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси бош директори В.Кучеров ва бошқалар сўзга чиқди.

(ЎзА).

Пахтазорда жўш урғай илҳом

АНДИЖОНГА КЕЛИНГ...

Юртимизнинг ҳар бир гўшаси ўзининг фусункор табиати, саховатпеша ва жўмард одамлари билан ажралиб туради. Бу қутлуғ заминда минг-минглаб йиллар мобайнида инсоният тамаддунига тамал тошини қўйган буюк зотлар — улуғ алломалар, шоир-ёзувчилар, мутафаккирлар етишиб чиққани бежиз эмас.

Аждодларимиз асрлар давомида шаклланган анъаналарни кўз қорачиғидай асраб-авайлаб, халқнинг бебаҳо моддий-маънавий мулкини эъзозлаб келишгани туфайли ҳам юртимиз довруғи оламни тутган. Қадим-қадимдан Буюк Ипак йўли бўйларида савдо-сотиқ, маданият гуркираб ривожланган, элкезар сайёҳлар турли ўлкаларни бир-бирига таққослаб ўрганишган, хулосалар чиқаришган. Хоҳ араб, хоҳ можор, хоҳ Европа халқларининг сайёҳлари бўлсин, икки дарё оралиғидаги жаннатмакон юртни юксак ҳавас-ла тасвирлашган. Ўз навбатида бу ўлкадан етишиб чиққан буюк зотларнинг қадами ҳам дунёнинг турли пучмоқларига етиб, халқимизнинг энг яхши урф-удумлари, анъаналари, маданиятини кўз-кўз қилгани сир эмас.

Мамлакатимиз мустақиллиги йилларида давримизнинг ҳар бир йили асрлар мазмунига тенг бўла борди. Қайси соҳада бўлмасин, чуқурислоҳотлар, ўзгаришлар рўй бера бошлади. Гўзал Ватанимиз ўз қаддини тиклаб, дунё ҳамжамиятида муносиб ўрин эгаллади. Халқимиз ўзлигини англаб, ўзи туғилиб ўсган заминга эгалик ҳиссини туйди.

Камтарин бир ижодкор сифатида шуларнинг ҳаммасини ўйлаганимда қалбимда ажиб бир ғурур, ифтихор ҳислари жўш уради. Беихтиёр ўзим туғилиб ўсган, ижодимни камолга етказган Андижон бутун савлат-салобатию эришган ютуқлари, манзаралари билан кўз ўнгимда устуворлаша бошлайди.

Андижон буюк юртимизнинг энг дилбар, энг латофатли гўшаси ҳисобланади. Бунга шак-шубҳа йўқ. Заҳириддин Муҳаммад Бобурнинг «ошлиғи вофир, меваси фаровон, қовун ва узуми яхши бўлур. Қовун маҳалида полиз бошида қовун сотмоқ расм эмас», деган барчага маълум ва машҳур таърифи бугунги кунда ҳам андижонликлар учун хос.

Мен бу кун Андижон вилоятининг пахтакорларидан сўзласам. Вилоят пахтакорлари бу йил ҳар қачонгидан ҳам барвақт, энг қисқа муддатларда шартномавий режаларини бажардилар. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг Андижон вилоятининг пахтакорларига, барча меҳнаткашларига йўллаган мактубида қалбимизни фахр-ғурурга тўлдирадиган шундай сўзлар бор эди: «Қадрли андижонликлар! Аввало, барчангизни эришган улкан меҳнат ғалабангиз — давлатга пахта сотиш бўйича шартнома режасини мамлакатимизда биринчи бўлиб бажарганингиз билан чин қалбимдан самимий муборакбод этаман. Сизлар 305 минг тонналик улкан хирмон бунёд этиб, фидокорона меҳнатингиз ва тадбиркорлик фазилатларингиз билан қандай юксак марраларни эгаллашга қодир эканингизни яна бир карра амалда исбот этдингиз».

Вилоят деҳқонларининг илк бор мана шундай қисқа, тасаввур қилиш қийин бўлган муддатда — сентябрь ойининг биринчи ярмида давлат режасини шараф билан уддалаб, пахтачилигимиз тарихида янги саҳифа очгани барчамизга ғурур-ифтихор бағишлайди.

Сентябрь ойининг ўртасида вилоят шартномавий режани уддалагани бутун мамлакатимизда шов-шув бўлди. Бу ўз-ўзидан келадиган ғалаба эмас, ахир. Президентимиз ҳар сафар Андижонга борганларида берган маслаҳатлари ва йўл-йўриқлари, вилоят ҳокими Қ.Обидовнинг меҳнат аҳлига ҳаққоний бошчилиги боис ана шундай ғалабага эришилмоқда.

Ер, сув, техника ва ўғитлардан фойдаланиш, уруғчиликни яхшилашга жиддий эътибор қаратилди. Эртанги ҳосилни етиштириш ва йиғиштириб олиш ҳаракати Андижон вилоятида асосан 1995 йилнинг навбаҳоридан бошланган эди. Аёнки, ҳар қандай янгилик барча томондан дабдурустдан қабул қилинавермайди, жиддий тўсиқларга дуч келади, паст-баланд ҳар хил гап-сўзларга сабаб бўлади. Пахта собиқ шўролар даврида муҳим стратегик аҳамиятга эга бўлган экин, саноат хомашёси саналгани учунми ёки халқни маҳдудликка тутиб турган омиллардан бири бўлгани учунми — ишқилиб, кўпдан-кўп сабабларга кўра ялпи кампаниявозлик билан экилар, суғорилар, чопиқ қилинар, дори сепилар ва йиғиб олинарди. Бу урҳо-ур ва сурҳо-сурларга қўшилишга биров улгуролмай қолар, шунда нима қиларини билмай, амал-тақал тил топишиб, қўшиб ёзишларга мажбур бўлишарди.

Деҳқончиликка, хусусан, пахтачиликка ижодий ёндашув учун мустақиллик йилларида катта имконият яратилди. Ҳар бир вилоятнинг, туманнинг табиий шарт-шароитларига, имкониятларига жиддий эътибор берила бошланди. Бу, албатта осон кечмасди. Андижон, таъбир жоиз бўлса, ана шу ялпи кампаниявозлик орасидан ўз йўлини топиб чиқа билди. Вилоятда плёнка остига чигит қадалганда баъзилар буни «таваккалчи»лик деб аташгача боришганди. Бироқ, вилоят ҳокимлиги томонидан бу пайтда пишиқ-пухта дастур ишлаб чиқилган, муҳандислар, қишлоқ хўжалиги мутахассислари янгиликни амалиётда тўғри ва оқилона жорий этиш, уни барбод этиб қўймаслик йўлида кечани кеча, кундузни кундуз демай тер тўкишарди. Бошланган тажриба доимий кузатув остида бўлиб, йўл-йўлакай туғилган муаммолар бартараф этилибгина қолмасдан, жиддий таҳлил этилди.

Ўша йили натижа ёмон бўлмади.

Ғалвир сувдан кўтарилганда, вилоятда бошланган тажрибанинг келажаги яққол кўринди. Бўз туманидаги «Озод» ширкат хўжалиги бошқарувчи раиси Икромжон Маматов биз билан суҳбатда фикрини лўнда қилиб айтиб қўя қолди: «Эртаки ҳосил яратилганининг боиси нимада, бу чигитни плёнка остига экиш шарофатидир».

Деҳқонлар орасида «Ҳаракат, ҳаракатдан баракат» деган ҳикмат бор. Бу ҳикматга халқ донолиги яширинганлиги аён. Бироқ, мен Андижоним миришкор деҳқонларининг мустақиллик йилларида эришган ғалабаларини ўзимча таҳлил қилиб, кўҳна нақлдаги «ҳаракат» сўзини «оқилона ҳаракат», «ақл билан қилинган ҳаракат», «фидокорона ҳаракат», «янгиликлар, изланишлар сари қилинган ҳаракат» дея, ўнларча талқинда айтгим келади. Бугунги кунда ҳар бир сониясини янгиликларга йўғрилмаган ҳаракатлар самарасиз кетиб, баракатсиз бўлиб қолиши ҳам эҳтимолдан узоқ эмас.

Дунё тинимсиз янгиланишлар, эврилишлар, ўзгаришлар даврида. Техникада, саноатда бўлгани каби деҳқончиликка ҳам давр ўзининг янгича талабларини қўйди. Энди эскича ишлаш усулларидан воз кечмай, бирон бир натижа чиқариш қийин бўлиб қолди. Бироқ, эскисидан воз кечиш учун янгисига эга бўлиш, янгисини жорий этиш зарурати туғиладики, бу фавқулодда ҳолиса фидойиликни ҳам талаб қилади.

Андижонликлар истиқлол туфайли ана шундай фидойиликка кенг йўл очилганидан самарали фойдалана билдиларки, халқ тилида буни, улоқ андижонликларда кетди, деб айтишади.

Кечагидек эсимда, 1996 йилнинг куз фасли бошланиши эди. Ўша йили вилоят бўйича янги усулда ғўзани парвариш қилиш ва пахта етиштириш ўн минг гектарга етказилди.

Ўшанда, мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов Андижонга ташриф буюрди. Шу ўринда кўнглимдан кечган бир гапни айтай: Юртбошимиз мамлакатимизнинг ташқи ва ички сиёсати соҳасида юртимиз обрўсини жаҳонга ёйишда катта сиёсатчи сифатида қанчалик саъй-ҳаракат кўрсатса, халқимизнинг кундалик ташвишларини ўз ташвиши деб, барча соҳаларга эътибор қаратишда ҳам шунчалик ғайрат билан иш олиб боради. Ўшанда Ислом Абдуғаниевич вилоятимизнинг Олтинкўл, Шаҳрихон туманларида бўлиб, далаларга бориб деҳқонларнинг ишлари билан танишди. Плёнка ёрдамида ғўзани парвариш қилиш усулига «Андижон технологияси» деган ибора Президентимиз томонидан ўшанда айтилган эди. Йилма-йил бу технологиянинг нечоғли катта самара бераётгани яққолроқ кўринаверади. Ўтган йили Андижон 25 сентябрда шартномавий режани бажарган бўлса, мана бу йил 14 сентябрда марра забт этилди.

Қишлоқ хўжалигида пахта яккаҳокимлиги авж олган йилларда мактаб ўқувчиларининг, талабаларнинг икки-уч ойлаб пахта далаларида қолиб кетишган пайтлари ҳам бўлганини ҳеч ким инкор этмаса керак. Ҳатто, арқон билан ғўзапоялар устидаги қорни тушириб, пахта излаганларимиз ёдингиздадир? Бу ҳол бир йил, икки йил эмас, сурункасига, ўнлаб йиллар давом этарди. Яхшиям, инсонда қувваи ҳофиза, хотира сақланиб қолар экан. Биз тасаввур қуввати-ла ўша кунларни кўз олдимизга келтириб, ҳозиргиси билан таққослаб кўрсак, нималарга эришганимизу мустақиллик неларни тақдим этгани яққол кўринади қўяди.

Ахир, декабрь ойигача далаларда пахта қидириб юриш билан сентябрнинг нақ ўртасида режани бажариб, келгуси йил ҳосили ҳақида ўйлай бошлашнинг ўртасида ер у осмонча фарқ борлигини тушунтириб ўтиришнинг ҳожати йўқдир.

Асака туманида пахта тайёрлаш режаси мамлакатимиз мустақиллигининг ўн йиллиги шодиёналари арафасида, август ойидаёқ адо этилгани пахтачилик тарихида улкан воқеа сифатида эътироф этилди. 20 та хўжалик, 200 дан ортиқ пудратчи ва яна юзлаб ижарачилар ҳам пахтачилик тарихи китобининг саҳифаларига зарҳал ҳарфлар билан ёзиб қўйилди.

Бугунги кунда Андижон вилоятида 19021 та оила пудрати ҳамда 2279 та фермер хўжалиги бевосита пахтачилик билан шуғулланар экан. Уларнинг қайси бири билан суҳбатда бўлманг, пахта ҳосилдорлигини 40, 45, 50 центнерга етказишганини айтишади. Режалар ҳақида сўзлаганда эса янаям баландроқ марраларни кўзлашаётганини яширишмайди. Деҳқон ҳосилдорликни қанчалик юқорига олиб чиқса, хирмон чўғидан кўп фойда кўраётгани учун қилган меҳнатидан рози бўлиб, ўз касбига меҳр қўяди. Мана, мамлакатимизда амалга оширилаётган туб иқтисодий ислоҳотларнинг оддий халққа тегаётган фойдаси нималарда кўринади.

Биз вилоят пахта далаларида бўлганимизда, ёшу кексанинг юз-кўзларида чарақлаган мамнуният ифодасини, ифтихор туйғуларини кўрдик. Баъзи бир пудратчилар, ширкат хўжаликлари йиллик пахта тайёрлаш режасини 200 фоизгача уддалашганига гувоҳ бўлдик. Вилоятда тажрибали соҳибкорлар ўз тажрибаларини ёшларга ўргатиши натижасида пахтачиликда яхши анъаналар вужудга келмоқда.

«Андижон технологияси» нафақат пахтачиликда, балки ғаллачиликда ҳам деҳқонларимизга қўл келмоқда. Собиқ шўролар даврида қишлоқ хўжалигида пахта яккаҳокимлиги ҳукм сурар, бошқа экинларга, жумладан, ғаллага ҳам эътибор берилмасди. Боқимандаликнинг, қарамликнинг механизми шуни талаб қилар эди. Ғаллачилик мамлакатимиз ҳаётида муҳим стратегик аҳамиятга молик соҳа эканлигини Юртбошимиз мустақилликнинг дастлабки кунлариданоқ қайта-қайта уқтирганлари бежиз эмас. Пахта ёнидан ғалланинг ҳам зарур экин сифатида жой олиши дастурхонимизни бутлади, аҳолининг кўнглини тинч қилди. Қайси гўшада бўлманг, шовуллаб турган тегирмонларга дуч келасиз. Деҳқонларимиз ўзлари етиштирган ҳосилни ўзлари торттириб, омборларини тўлдириб қўяётганликларидан шу юртнинг фарзандиман, деганнинг кўнгли сарбаланд бўлади. Ғалла мустақиллиги йўлида қилинаётган улкан ишларда Андижон вилояти ғаллакорларининг муносиб улуши бор. Бу йил гектар ҳисобига ғалла ҳосилдорлиги 72,4 центнерга етди. Давлат уруғлик захирасига 161 минг тонна серҳосил буғдой навлари етказиб берилди. 90 минг тоннадан ортиқ товар дон тайёрланди.

Халқда «Буғдой жойига тушмаса жавдар бўлади, жавдар жойига тушса буғдой бўлади» деган доно нақл бор. Баракамиз, кўнглимиз тўқлиги оқилона йўл тутишимиздан, яхшиликни, эзгуликни, меҳнатсеварликни бошимизга туғ каби кўтаришимиздандир.

Андижонда ҳунарманд, қўли гул кишилар жуда кўп. Бу алоҳида мавзу. Лекин, шу маънода кичик бир мисолни келтириш мумкин.

Балиқчи туманида қовоқ етиштирадиган бир йигитни учратиб қолдим. Ажабо, сувқовоқ, идишқовоқ, носқовоқ... Ҳар хил шаклдаги юзлаб қовоқлардан у йигит шунақа ажойиб буюмлар ясаганки, жаҳоннинг манаман деган кўргазмаларидан бемалол совринли ўринларни олиши мумкин экан, деган хаёлга бордим. Ҳунармандчилик азал-азалдан халқимизнинг қон-қонига сингиб кетган. Истиқлол шарофатидан кўмилиб қолган булоқ кўзлари қайтадан очилиб, қайтадан обиҳаёт улаша бошлади. Шунга айтадилар-да, оққан дарё оқаверади, деб.

Вилоятдаги қўшма корхоналар, кичик ва хусусий корхоналар ривожланиб, халқ фаровонлиги йўлида хизмат қила бошлади. Не бахтки, ўзбек автомобилсозлиги ҳам Андижонда қарор топди.

«Матиз» русумли автомобиль ҳам энди равон йўлларимизда юра бошлади. «Матиз»нинг тақдимот маросимида Юртбошимиз иштирок этдилар ва дунёнинг энг йирик компаниялари вакиллари, элчилар, дипломатлар, оммавий ахборот воситаларининг вакиллари қатнашиб, бу ҳақда дунё бўйлаб тўлқинланиб хабар бердилар.

Ота юртим, она юртим — Андижоним ҳақида ўйлаганимда, шунчалик улуғвор ва буюк манзаралар кўз ўнгимда гавдаланадики, беихтиёр шу юрт фарзанди эканлигимдан фахрланиб кетаман.

Боғу роғлар, сўлим гўшалар, алвон-алвон, хилма-хил гуллар Андижонни безаб туради. Айниқса, буюк ватандошларимиз Заҳириддин Муҳаммад Бобур, Нодира, Абдулҳамид Чўлпонлар шарафига барпо этилган боғлар ёшларимиз учун ибрат мактаби ҳамдир. Коллежлар, лицейлар, замонавий жиҳозлар билан безалган ўқув юртлари, равон кўчалар, шодон қиёфали ҳамюртларим...

Академик шоир Ғафур Ғулом Андижонни жуда севар, у ердан қадамини узмас эди. Устоз Миртемир эса Андижонни алқаб чарчамасди. Давримизнинг буюк Қаҳрамон шоири, мустақиллик куйчиси Абдулла Орипов меҳнаткаш Андижонни эъзозлаб, шеър ўқиганда, халқ тўлқинланиб, уни дилдан олқишлаганларига кўп бора гувоҳ бўлганмиз. Унинг «Андижон» шеърини ёддан ўқишади:

Доимо етукликни
кўзлаган Андижонсан,
Навоий лаҳжасида
сўзлаган Андижонсан.

Дунёга довруқ солдинг,
доим нозик таъб бўлиб,
Бобурингни изладинг,
Зокиржон Машраб бўлиб.

Муҳаммад Қодир бўлиб
курашмоққа қасд қилдинг,
Сиднейда ғолиб чиқиб,
рақибларни паст қилдинг.

Ўзбекни билай десанг,
Андижонга аввал боқ,
Номард билан гаплашмас,
у мард билан чин ўртоқ.

Дарвоқе, шоир айтганидек, спортда ҳам «Андижон мактаби» вужудга келиб, Муҳаммадқодир Абдуллаев, Руслан Чагаев сингари ўғлонларимиз ўзбек байроғини жаҳон узра баланд кўтариб келмоқдалар.

Шуларнинг бари кўксимда ғурур уйғотади.

Истиқлол шарофатидан ҳар бир жабҳада яхшилик томонга ўзгаришлар рўй бераётир.

Президентимиз Ислом Каримов мамлакатимизнинг вилоятларида бўлсалар, Андижонни намуна қилиб кўрсатиб, боринглар, Андижонни кўринглар, дейдилар. Биз эса марҳамат, Андижонга келинглар, деймиз.

Боболаримдан қолган
бобо юртим,
Момоларимдан қолган
момо юртим,
Аллоҳ ато қилган
ато юртим,
Осмони мусаффо,
хуш ҳаво юртим
Андижонга келинг,
жон Андижонга!

Бобур ўсган ерни
дилдан севсангиз,
Нодира назмига
ҳавас қилсангиз,
Оташин Чўлпонни агар
билсангиз,
Тўлан Низомни ҳам
кўзга илсангиз,
Андижонга келинг,
жон Андижонга,

Тўлан НИЗОМ,
Ўзбекистон халқ шоири.
2001 йил, сентябрь.

Ўзбекистон Республикаси
Олий Мажлисининг
ҚАРОРИ

Янги таҳрирдаги "Биржалар ва биржа фаолияти тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунини амалга киритиш тартиби ҳақида

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

1. Янги таҳрирдаги "Биржалар ва биржа фаолияти тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни матбуотда эълон қилинган кундан эътиборан амалга киритилсин.

2. Янги таҳрирдаги "Биржалар ва биржа фаолияти тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонуни 20-моддасининг иккинчи қисми қоидалари 2002 йилнинг 1 январидан эътиборан амалга киритилсин.

3. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳукумат қарорларини "Биржалар ва биржа фаолияти тўғрисида"ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига мувофиқлаштирсин, вазирликлар, давлат қўмиталари ҳамда идоралар мазкур Қонунга зид бўлган ўз норматив ҳужжатларини қайта кўриб чиқишлари ва бекор қилишларини таъминласин.

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Раиси

Э. ХАЛИЛОВ

Тошкент шаҳри,
2001 йил 29 август.

12

Буклаш чизиғи

Қирқиш чизиғи

Ўзбекистон Республикасининг
ҚОНУНИ

БИРЖАЛАР ВА БИРЖА ФАОЛИЯТИ ТЎҒРИСИДА

(янги таҳрири)

«Халқ сўзи» — «Народное слово»

2001 йил

агар савдо майдончалари ёки бўлинмалари биржа томонидан ташкил этилган бўлса, уларнинг рўйхати ва номлари;

биржа савдоларини ўтказиш тартиби;

биржа аъзоларига ахборот хизмати кўрсатиш тартиби;

биржадаги нархни шакллантириш жараёни устидан назорат қилиш тартиби;

биржада низоларни ҳал этиш тартиби;

биржа аъзолари ва ходимларининг биржа савдоси қоидаларини бузганлик учун жавобгарлиги тўғрисидаги қоидалар;

қонун ҳужжатларига мувофиқ бошқа қоидалар.

Биржа савдоси қоидаларини ишлаб чиқиш ва қабул қилиш тартиби биржа уставида белгиланади.

22-модда. Биржа битими

Биржа томонидан рўйхатга олинган биржа товари хусусида биржа савдосининг биржада қайд этилган натижаси бўйича тузилган олди-сотди шартномаси биржа битими ҳисобланади.

Биржада рўйхатга олинган битимлар нотариал тасдиқланмайди, қонунларда назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно.

Биржа битимлари биржа номидан ва ҳисобидан амалга оширилиши мумкин эмас.

23-модда. Биржа битимларининг турлари

Биржада биржа товарлари олди-сотди битимлари, шу жумладан:

реал товарни ўзгага топшириш ёки етказиб бериш ёхуд товарга мулк ҳуқуқини берувчи ҳужжатларни ўзгага топшириш билан боғлиқ битимлар;

форвард битимлар — реал товарни етказиб бериш муддати кечиктирилган ҳолдаги олди-сотди битимлари;

фьючерс битимлари — товарларга доир стандарт контрактларнинг олди-сотди битимлари (уларни келгусида ижро этиш мажбуриятини олган ҳолда);

опцион битимлар — товарларни ёки товарлар етказиб бериш контрактларини белгиланган нарх бўйича келгусида сотиб олиш ёки сотиш ҳуқуқларига доир олди-сотди битимлари тузилиши мумкин.

Биржа ушбу модда биринчи қисмининг учинчи — бешинчи хатбошиларида назарда тутилган, тузилган битимларнинг ижросини кафолатлаши шарт.

10

Қирқиш чизиғи

Ўзбекистон Республикасининг
ҚОНУНИ

БИРЖАЛАР ВА БИРЖА ФАОЛИЯТИ ТЎҒРИСИДА

(янги таҳрири)

1-модда. Ушбу Қонуннинг мақсади

Ушбу Қонуннинг мақсади биржаларни ташкил этиш ва уларнинг фаолияти билан боғлиқ муносабатларни тартибга солишдан иборатдир.

2-модда. Биржалар ва биржа фаолияти тўғрисидаги қонун ҳужжатлари

Биржалар ва биржа фаолияти тўғрисидаги қонун ҳужжатлари ушбу Қонун ва бошқа қонун ҳужжатларидан иборатдир.

Ушбу Қонун валюта биржасига нисбатан татбиқ этилмайди.

3-модда. Биржа тушунчаси

Биржа — юридик шахс бўлиб, олдиндан тайинланган жой ва муайян вақтда, белгиланган қоидалар асосида оммавий ва ошкора биржа савдоларини ташкил этиш ва ўтказиш орқали биржа товарлари савдоси учун шарт-шароит яратади.

4-модда. Биржа фаолияти

Биржа фаолияти — биржа савдоларини ташкил этиш ҳамда талаб ва таклифнинг ҳақиқий нисбатини аниқлаш асосида биржа товарларининг нархларини чиқариш орқали биржа товарларининг бозорини яратишга қаратилган ҳаракатлар йиғиндисидан иборат.

5-модда. Биржа фаолиятини лицензиялаш

Биржалар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда тегишли лицензия олганидан кейин биржа фаолиятини амалга ошириш ҳуқуқига эга бўлади.

6-модда. Биржа фаолиятининг давлат томонидан тартибга солиниши

3

Буклаш чизиғи

Қирқиш чизиғи

аъзоси бўлиши мумкин эмас.

17-модда. Биржа аъзоларининг ҳуқуқлари

Биржа аъзолари:

биржа савдоларида иштирок этиш ва биржа битимларини тузиш;

биржа аъзоларининг умумий йиғилишида иштирок этиш;

биржа комиссияларини сайлаш ва уларга сайланиш;

биржа савдоси қоидаларини ишлаб чиқишда иштирок этиш;

биржа хизматларидан фойдаланиш ва ушбу Қонунга мувофиқ брокерлик ўрнини тасарруф этиш ҳуқуқига эгадир.

Қонун ҳужжатларига, биржа устави ва биржа савдоси қоидаларига мувофиқ биржа аъзолари бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлишлари мумкин.

18-модда. Биржа аъзоларининг мажбуриятлари

Биржа аъзолари:

биржа савдоси қоидаларига риоя этишга;

биржа ахборотномасига киритилган биржа товарлари савдосини амалга оширишга;

биржа ахборотномасига киритилган товарлар бўйича биржадан ташқари бозорда олди-сотди шартномаларини тузмасликка;

мижозлар талабига биноан уларга брокерлик ўрнини сотиб олиш санаси ва унинг тартиб рақами тўғрисидаги ахборотни тақдим этишга;

мижозга унинг манфаатларини кўзлаб тузилган битимлар, шунингдек унинг топшириқлари бажарилиши билан боғлиқ тўлиқ ахборотни ўз вақтида тақдим этишга;

мижоз билан шартнома тузилаётганда уни биржа савдоси қоидалари ва ҳисоб-китоб-клиринг хизмати кўрсатиш шартлари билан таништиришга;

мижоз ҳисобидан тузилган биржа битимларининг алоҳида ҳисобини юритишга мажбур.

Қонун ҳужжатларига, биржа устави ва биржа савдоси қоидаларига мувофиқ биржа аъзоларининг бошқа мажбуриятлари ҳам бўлиши мумкин.

19-модда. Биржа аъзоларининг умумий йиғилиши

Биржа аъзоларининг умумий йиғилиши биржа ижро этувчи органининг ташаббуси билан йилига камида бир марта йиғилади.

8

Қирқиш чизиғи

Белгиланган тартибда биржа савдоларига чиқарилган муайян тур ва сифатдаги товар, шу жумладан товарга доир стандарт контракт биржа товари ҳисобланади.

Ер, ер ости бойликлари, сувлар, бошқа табиий ресурслар, маданий мерос ва интеллектуал мулк объектлари, шунингдек қонун ҳужжатларига мувофиқ фуқаролик муомаласидан чиқарилган мол-мулк биржа товари бўлиши мумкин эмас.

9-модда. Биржа листинги

Биржа листинги деганда биржа товарларини биржа ахборотномасига киритган ҳолда биржа савдоларига қўйиш тартиботи тушунилади.

Биржа листингини ўтказиш тартиби биржа савдоси қоидалари билан белгиланади.

10-модда. Брокерлик ўрни

Брокерлик ўрни — биржа томонидан юридик ва жисмоний шахсларга, қоида тариқасида, пулли асосда бериладиган, биржа битимларида ва биржа фаолиятида ушбу Қонунга мувофиқ иштирок этиш ҳуқуқи. Биржа акциядорига брокерлик ўрни уни сотиш ҳуқуқисиз берилиши мумкин.

Брокерлик ўрнининг эгаси фақат битта шахс бўлиши мумкин.

Брокерлик ўрни иккиламчи ижарага берилиши мумкин эмас.

Биржанинг ўзи сотадиган брокерлик ўрнининг бошланғич нархини биржанинг ижро этувчи органи белгилайди.

Брокерлик ўрнининг қиймати биржанинг устав фондига киритилиши мумкин эмас.

11-модда. Биржанинг ташкилий-ҳуқуқий шакли

Биржалар қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳар қандай ташкилий-ҳуқуқий шаклларда тузилиши мумкин.

Биржа устав фондининг миқдори биржа рўйхатга олинган санадаги ҳолатга кўра қонун ҳужжатлари билан белгиланган энг кам ойлик иш ҳақининг ўн минг баравари миқдоридан кам бўлиши мумкин эмас.

Биржанинг фирма номи "биржа" сўзини ўз ичига олган бўлиши керак.

12-модда. Биржа устави

Биржа ўз фаолиятини муассислари тасдиқлайдиган устав асосида амалга оширади.

Биржа уставида қуйидагилар белгиланган бўлиши керак:

5

Навоий шаҳридаги замонавий саноат корхоналари ҳақида гап кетганда, «Электркимёзаводи» ҳиссадорлик жамияти биринчилар қаторида тилга олинади. Бу бежиз эмас, албатта. Кейинги йилларда корхонада кенг кўламда қурилиш ишлари амалга оширилди, мавжуд цехлар янги ускуна ва жиҳозлар билан таъминланди. Натижада маҳсулот ишлаб чиқариш миқёслари кенгайиб, жамоа аъзоларининг меҳнатдан манфаатдорлиги юқори бўлаётир. Айтиш керакки, корхонада қишлоқ хўжалик экинлари зараркунандаларига қарши дори воситалари, шунингдек йодланган ош тузи ва бошқа хил истеъмол маҳсулотлари тайёрланади. Жорий йилда ишлаб чиқариш ҳажмини 1,5 баравар ошириш кўзда тутилмоқда.

Сиз ушбу суратда цех бошлиғи Насриддин Раҳматов (ўртада), ишчилар Тўра Мўминов, Рамазон Эрдоновларни кўриб турибсиз.

С.ЗУФАРОВ
(ЎзА) олган сурат.

Тошкент шаҳар, Акмал Икромов туманида рўйхатдан ўтган хусусий тадбиркор Ибрагимов Шокиржон Шарифджановга берилган юмалоқ муҳр йўқолганлиги сабабли бекор қилинади.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси аппаратининг жамоаси масъул ходим Раҳмат Тўхтаевич Абдукаримовга онаси

Сора Ҳамдамовна ВОҲИДОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан таъзия изҳор этади.

Тошкент Педиатрия тиббиёт институти ректорати институт клиник фармакология кафедрасининг мудири, доцент Назифа Агзамовага онаси

Зарифа АГЗАМОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

2002 йил учун Олий ўқув юртлари ёш ўқитувчиларининг малакасини ошириш Дастури

АҚШ Давлат Департаментининг Таълим ва маданият ишлар бюроси ва Америка Халқаро таълим кенгаши АСТР/АКСЕЛС 2002 йил учун Олий ўқув юртлари ёш ўқитувчиларининг малакасини ошириш Дастурини мамнуният билан эълон қилади. Бу дастур малакали университет ўқитувчиларига Американинг коллеж ёки университетида ўқитиш методи ва ўқув режасини ривожлантириш бўйича трейнинг ўтиш имконини беради.

АНКЕТАЛАР ҚУЙИДАГИ ЙЎНАЛИШЛАР БЎЙИЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ:

Бизнесни бошқариш
Атроф-муҳитни ўрганиш
Кутубхонашунослик
Оммавий сиёсат
Тарих
Иқтисодиёт
Журналистика
Сиёсатшунослик
Оммавий бошқарув
Лингвистика
Таълим бошқаруви
Ҳуқуқшунослик
Психология
Социология
Адабиёт
Маданий антропология
Фалсафа
Санъат бошқаруви
Америкашунослик
Архитектура ва шаҳар режалаштириш

Иштирок этиш учун талаблар:

- *Ўзбекистон фуқароси*
- *Бакалавр, Магистратура ёки Фанлар номзоди (номзодлик) даражасига эга бўлган*
- *Ҳозирда олий ўқув юртларида ўқитувчи бўлиб ишлаётган*
- *Анкета топшириш вақтида камида икки йиллик ўқитувчилик тажрибасига эга бўлган*
- *Анкета топшириш вақтида оғзаки ва ёзма инглиз тилини мукаммал биладиган*
- *АҚШда ўқув алмашув дастурини 2002 йилнинг август ойида бошлай оладиган*
- *АҚШ нинг J-1 визасини олиш талабига жавоб берадиган шахслар.*

Анкетадаги барча формалар тўлдирилиб, қуйида кўрсатилган офислардан бирига 2001 йилнинг 7-декабригача топширилиши лозим.

Бу дастур иштирокчини ирқи, миллати, танасининг ранги, дини, жинси, ногиронлиги асосида ажратмайди.

Анкета ва маълумот учун телефон рақамлар:
АКСЕЛС Тошкент: (371) 152-1281/6; 152-2407, АКСЕЛС Нукус: (36122) 2-89-57,
АКСЕЛС Наманган: (36922) 6-27-50, АКСЕЛС Самарқанд: (3662) 31-18-16,
АКСЕЛС Бухоро: (36522) 4-22-46.
Анкеталарни www.actr.org
Интернетдаги саҳифамиздан ҳам олишингиз мумкин.

4833-1

2002 йил учун Эдмунд С. Маски/Озодликни қўллаб қувватлаш фаолияти магистратура Дастури

АҚШ Давлат Департаментининг Таълим ва маданият ишлар бюроси, Америка халқаро таълим Кенгаши АСТР/АКСЕЛС ва Сорос/Очиқ Жамият Институти 2002 йил учун Эдмунд С. Маски/Озодликни қўллаб қувватлаш фаолияти магистратура Дастурини мамнуният билан эълон қилади. Бу дастур МДҲ фуқароларига АҚШ университети ёки коллежида икки йилгача бўлган магистратура даражасини олиш учун грантлар беради.

АНКЕТАЛАР ҚУЙИДАГИ ЙЎНАЛИШЛАР БЎЙИЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ:

Бизнес бошқаруви
Иқтисодиёт
Таълим
Атроф-муҳитни ўрганиш
Халқаро муносабатлар
Оммавий сиёсат
Журналистика
Ҳуқуқшунослик
Кутубхона ва ахборот тизимлари
Оммавий бошқарув
Оммавий саломатлик

Дастурда қатнашиш талаблари:

- *Ўзбекистон фуқароси*
- *Анкета топшириш вақтида қирқ ёшгача бўлган*
- *Бакалавр дипломига эга бўлган*
- *Анкета топшириш вақтида оғзаки ва ёзма инглиз тилини мукаммал биладиган*
- *Ўз мутахассислиги йўналишида юқори малакали ва раҳбарлик салоҳиятини намойиш эта олган*
- *АҚШда ўқув алмашувни 2002 йилнинг ёзида бошлай оладиган*
- *АҚШ нинг J-1 визасини олиш талабига жавоб берадиган шахслар*

Анкетадаги барча формалар тўлдирилиб, қуйидаги офислардан бирига 2001 йилнинг 26-Октябригача топширилиши лозим.

Бу дастур иштирокчини ирқи, миллати, танасининг ранги, дини, жинси, ногиронлиги асосида ажратмайди.

Анкета ва маълумот учун телефон рақамлар:
АКСЕЛС Тошкент: (371) 152-1281/6; 152-2407, АКСЕЛС Нукус: (36122) 2-89-57,
АКСЕЛС Наманган: (36922) 6-27-50, АКСЕЛС Самарқанд: (3662) 31-18-16,
АКСЕЛС Бухоро: (36522) 4-22-46.
Анкеталарни www.actr.org Интернетдаги саҳифамиздан ҳам олишингиз мумкин.

4833-3

2002 йил учун Озодликни қўллаб қувватлаш фаолияти олий ўқув юртлар талабалари Дастури

АҚШ Давлат Департаментининг Таълим ва маданият ишлар Бюроси, Америка халқаро Таълим Кенгаши АСТР/АКСЕЛС ва Ёшларни тушуниш учун ташкилоти 2002 йил учун Озодликни қўллаб қувватлаш фаолияти олий ўқув юртлар талабалари Дастурини мамнуният билан эълон қилади. Бу дастур МДҲ фуқароларига АҚШ университети ёки коллежида бир ўқув йили давомида таҳсил олиш учун грантлар беради.

АНКЕТАЛАР ҚУЙИДАГИ ЙЎНАЛИШЛАР БЎЙИЧА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ:

Қишлоқ хўжалиги
Америкашунослик
Сиёсатшунослик
Компютер таълими (1-курс талабалари)
Журналистика
Таълим (2-3 курс талабалари)
Социолигия
Бизнес бошқаруви
Халқаро муносабатлар
Иқтисодиёт

Дастурда қатнашиш талаблари:

- *Ўзбекистон фуқароси*
- *Анкета топшириш ва танлов жараёнида Ўзбекистонда яшаётган ва ўқиётган*
- *Анкета топшириш керак бўлган охирги кунга 17 ёшдан 23 ёшгача бўлган*
- *Анкета топшириш вақтида Бакалавр даражасини берувчи Олий ўқув юртининг 1-чи, 2-чи ёки 3-чи курс талабалари бўлган*
- *Анкета топшириш вақтида оғзаки ва ёзма инглиз тилини мукаммал биладиган*
- *АҚШда ўқув алмашув дастурини 2002 йилнинг август ойида бошлай оладиган*
- *АҚШ нинг J-1 визасини олиш талабига жавоб берадиган шахслар.*

Анкетадаги барча формалар тўлдирилиб, қуйида кўрсатилган офислардан бирига 2001 йилнинг 2-ноябригача топширилиши лозим.

Бу дастур иштирокчини ирқи, миллати, танасининг ранги, дини, жинси, ногиронлиги асосида ажратмайди.

Анкета ва маълумот учун телефон рақамлар:
АКСЕЛС Тошкент: (371) 152-1281/6; 152-2407, АКСЕЛС Нукус: (36122) 2-89-57,
АКСЕЛС Наманган: (36922) 6-27-50, АКСЕЛС Самарқанд: (3662) 31-18-16,
АКСЕЛС Бухоро: (36522) 4-22-46.
Анкеталарни www.actr.org Интернетдаги саҳифамиздан ҳам олишингиз мумкин.

4833-2

Гулшан аро гулчеҳралар

Тоҳиржон ҲАМРОҚУЛОВ олган сурат-лавҳа.

Спорт

Кубок чирчиқлик армиячиларда

Гандбол бўйича Ўзбекистон Кубоги учун 6 та жамоа давра баҳсларида ўзаро беллашди — ҳар бир команда 5 та жамоа билан ўйнади. Қизғин кечган баҳслар жараёнида Ўзбекистон Миллий университети спортчилари ва чирчиқлик армиячилар барча рақибларини енгиб, 8 тадан очко билан финал босқичига етиб келди.

Уларнинг учрашуви қизиқарли ва кескин курашларга бой бўлди. Ҳар икки жамоа ғалаба учун сўнгги дамгача кураш олиб борди ва ўйин дуранг натижа билан якунланди. Ҳакамлар ғолибни урилган ва ўтказиб юборилган тўплар сонига кўра аниқлашга мажбур бўлишди. Ўзбекистон Кубогини чирчиқлик армиячилар қўлга киритди.

(ЎзА).

НИЗОМИЙ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА УНИВЕРСИТЕТИ

ҚАБУЛ КОМИССИЯСИ 2001-2002 ЎҚУВ ЙИЛИГА

пулли-тўлов шартнома асосида таълим тури, тили ва йўналишлари бўйича тавсия этилган абитуриентлар рўйхатини 2001 йил 5 сентябрда "Халқ сўзи" газетасида эълон қилган эдик. Шу абитуриентлардан бўш (вакант) қолган ўринларга давлат тест маркази қайдномаларида навбатда турган қуйидаги абитуриентлардан аризалар қабул қилинишини маълум қиламиз.

Таълим тури: кундузги
Таълим тили: ўзбекча

Йўналиш: *1001 — Математика ва информатика*

Жавоб варақаси номери	Тўплаган бали
0576487	108.80
0576562	108.70
0576506	108.50
0576627	108.50
0576634	108.30
0576475	107.80
0576597	107.60
0577002	107.60
0576524	106.50
0576272	106.40
0576582	106.40
0577000	106.10
0576389	105.70
0576587	105.70
0576971	105.60
0576298	105.50
0576271	105.30
0576435	104.60
0576585	104.60
0576438	104.50
0576415	104.30

Йўналиш: *1002 — Физика ва астрономия*

Жавоб варақаси номери	Тўплаган бали
0576666	104.70
0576775	104.50
0576901	103.90
0576774	103.80
0576781	103.70
0576744	103.50
0576820	102.40
0576886	102.20
0576778	101.70
0576768	101.60
0576723	101.40

Йўналиш: *1004 — Кимё ва экология*

Жавоб варақаси номери	Тўплаган бали
0739447	111.30
0739412	111.10
0739525	110.90
0739399	110.60
0739347	110.00
0739402	109.90
0739460	109.70
0739244	109.40
0739505	107.90

Йўналиш: *1005 — Биология ва ҳаётий фаолият хавфсизлиги*

Жавоб варақаси номери	Тўплаган бали
0740003	111.70
0740146	111.70
0740125	110.90
0739577	108.60
0740176	108.60
0739958	108.40
0739580	108.00
0739724	107.80
0739889	107.50
0739979	107.50
0739847	107.30

Йўналиш: *1006 — География ва иқтисодий билим асослари*

Жавоб варақаси номери	Тўплаган бали
0669293	105.10
0669487	104.80
0669439	104.70
0669508	104.50

Йўналиш: *1007 — Ўзбек тили ва адабиёти*

Жавоб варақаси номери	Тўплаган бали
0510548	100.50
0510369	100.30
0510574	100.30
0529691	100.20
0529750	100.20
0501607	99.90
0510445	99.70
0510347	99.50
0530890	99.50
0790479	99.50
0501559	99.40
0501631	99.40
0786571	99.40
0501591	99.30
0503753	99.20
0790274	99.20
0790462	99.10
0510424	99.00
0510348	98.60
0786628	98.60
0510540	98.40
0510379	98.30
0510419	98.20

Йўналиш: *1015 — Ҳуқуқ, маънавият асослари ва миллий истиқлол ғояси*

Жавоб варақаси номери	Тўплаган бали
0510294	109.50
0510327	109.10
0531576	108.70
0531754	108.60
0530120	108.50

Йўналиш: *1018 — Бошланғич таълим ва тарбиявий иш*

Жавоб варақаси номери	Тўплаган бали
0655969	89.00
0656075	89.00
0656162	89.00
0656077	88.10
0656324	88.00
0656493	88.00
0656015	87.80
0656180	87.80

Йўналиш: *1019 — Педагогика ва психология*

Жавоб варақаси номери	Тўплаган бали
0770305	93.80
0770539	93.80
0770388	93.70
0770514	93.70
0770704	93.60
0771213	93.40
0771374	93.40
0771067	93.10
0770499	92.90
0770314	92.70
0770425	92.60
0770337	92.30
0771288	92.30
0770548	92.20
0770261	92.10
0771426	92.00
0771458	92.00
0770618	91.90
0770302	91.70
0771310	91.50
0771115	91.20
0770657	91.00
0770819	91.00
0770820	91.00
0770859	91.00
0771169	91.00
0770412	90.90
0770648	90.90
0771030	90.90
0771032	90.90

Йўналиш: *1025 — Инглиз тили ва адабиёти*

Жавоб варақаси номери	Тўплаган бали
0754003	113.40
0754125	113.30
0754203	113.10
0753941	112.80
0753929	112.60
0754084	112.60

Йўналиш: 1033 — Тарих

Жавоб варақаси номери	Тўплаган бали
0785669	102.90
0501710	102.40
0786085	102.30
0790406	101.80
0785903	101.60
0790538	101.20
0510646	101.10

Йўналиш: *1042 — Машинасозлик*

Жавоб варақаси номери	Тўплаган бали
0577440	100.60
0577129	100.50
0577694	100.30
0577283	100.10
0577505	100.10
0577273	99.90
0577409	99.50
0577511	99.20
0577612	99.10
0577599	98.80
0577378	98.20
0577313	98.10

Йўналиш: *1045 — Агрономия*

Жавоб варақаси номери	Тўплаган бали
0740241	88.70

Йўналиш: *5201 — Қозоқ тили ва адабиёти*
Таълим тили: қозоқча

Жавоб варақаси номери	Тўплаган бали
0720330	100.90
0720265	100.70
0720331	98.90
0720293	96.00
0720317	95.70

Абитуриентларни университет қабул комиссиясига мурожаат этиб, шартномаларни расмийлаштиришларини ва тўловларни амалга оширишларини сўраймиз.

Қабулларнинг сўнгги муддати — 2001 йил 30 сентябргача. Қабул комиссияси университетнинг 4-ўқув биносида жойлашган.

Бизнинг манзил: Тошкент шаҳри, Юсуф Хос Ҳожиб кўчаси, 103-уй.
Қабул комиссияси телефон рақами 55-70-27, факс 54-92-17.

4842

Ўзбекистон Республикасининг

ҚОНУНИ

«Биржалар ва биржа фаолияти тўғрисида»ги Ўзбекистон Республикаси Қонунига ўзгартишлар ва қўшимчалар киритиш ҳақида

Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси **ҚАРОР ҚИЛАДИ:**

Ўзбекистон Республикасининг 1992 йил 2 июлда қабул қилинган «Биржалар ва биржа фаолияти тўғрисида»ги Қонунига (Ўзбекистон Республикаси Олий Кенгашининг Ахборотномаси, 1992 йил, №10, 394-модда; 1993 йил, №1, 19-модда, №9, 329-модда; 1994 йил, № 11-12, 285-модда; Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисининг Ахборотномаси, 1998 йил, №3, 38-модда; 1999 йил, №9, 229-модда) ўзгартишлар ва қўшимчалар киритилиб, унинг янги таҳрири тасдиқлансин (илова қилинмоқда).

Ўзбекистон Республикасининг Президенти
И. КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
2001 йил 29 август.

2

Биржа битимининг мазмуни (товарнинг номи, миқдори, нархи, битим тузилган сана ва вақт ҳамда уни тузган биржа аъзоларининг номи бундан мустасно) ошкор қилиниши мумкин эмас. Биржа битимининг мазмунига доир маълумот судларга, қўзғатилган жиноят иши мавжуд бўлган тақдирда эса суриштирув ва тергов органларига тақдим этилади.

24-модда. Биржа битимларининг иштирокчилари

Биржа аъзолари биржа битимларининг иштирокчилари ҳисобланадилар. Биржа аъзолари (брокерлар) мижозларнинг топшириғига биноан, шунингдек ўз номларидан ва ўз ҳисобларидан (дилерлар) битимлар тузишлари мумкин.

Биржа аъзолари ўртасидаги биржа битимлари биржа савдоларининг натижаларига кўра тузилади.

25-модда. Ҳисоб-китоб-клиринг хизмати кўрсатиш

Биржанинг ёки бошқа ташкилотларнинг:

биржа аъзолари ва улар мижозларининг мажбуриятларини белгилаш, аниқлаштириш ва ҳисобга олиш, улар ўртасидаги ўзаро ҳисоб-китобларни амалга ошириш;

битимлар ижросининг молиявий кафолатларини таъминлаш;

биржа аъзолари ва улар мижозларининг мажбуриятларини ҳисобга олиш, битим бўйича ўзаро ҳисоб-китобларни ва тўловларни, шу жумладан битимни амалга оширишда иштирок этган тарафларга воситачилик ҳақини тўлаш бўйича фаолияти ҳисоб-китоб-клиринг хизмати кўрсатиш деб эътироф этилади.

26-модда. Низоларни ҳал қилиш

Биржа, унинг аъзолари ва мижозлари, биржалар фаолиятини тартибга солувчи ваколатли органлар ўртасида юзага келадиган низолар суд томонидан ҳал қилинади.

Биржа аъзолари, биржа савдоларининг иштирокчилари ва уларнинг мижозлари ўртасида биржа савдоси қоидаларида назарда тутилган масалалар юзасидан келиб чиқадиган низолар биржанинг ҳакамлик комиссияси ёки суд томонидан ҳал қилинади. Низоларни кўриб чиқиш учун ҳакамлик комиссияси томонидан йиғим ундириш тақиқланади.

27-модда. Биржалар ва биржа фаолияти тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузганлик учун жавобгарлик

Биржалар ва биржа фаолияти тўғрисидаги қонун ҳужжатларининг бузилишида айбдор шахслар белгиланган тартибда жавобгар бўладилар.

11

Қирқиш чизиғи

Биржалар фаолиятини давлат томонидан тартибга солиш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси белгилайдиган тартибда биржалар фаолиятини тартибга солувчи ваколатли органлар томонидан амалга оширилади.

Биржалар ёки уларнинг аъзолари томонидан биржалар ва биржа фаолияти тўғрисидаги қонун ҳужжатлари бузилган тақдирда биржалар фаолиятини тартибга солувчи ваколатли органлар аниқланган қоидабузарликларни бартараф этиш тўғрисидаги талаб билан ижро этилиши мажбурий бўлган кўрсатмалар киритишга ҳақлидир.

Биржалар фаолиятини тартибга солувчи ваколатли органларнинг ушбу Қонун 14 ва 15-моддалари талабларининг бузилишини бартараф этиш тўғрисидаги кўрсатмаларини биржалар бажармаган тақдирда биржалар фаолиятини тартибга солувчи ваколатли органлар биржа лицензиясининг амал қилишини бир ойгача муддатга тўхтатиб туришга ёки унинг амал қилишини қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда бекор қилишга ҳақлидир.

Биржалар фаолиятини тартибга солувчи ваколатли органларнинг қоидабузарликларни бартараф этиш тўғрисидаги кўрсатмалари бажарилмагани тақдирда (ушбу модданинг учинчи қисмида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно), биржалар фаолиятини тартибга солувчи ваколатли органлар биржадан ва (ёки) унинг аъзоларидан энг кам ойлик иш ҳақининг икки юз бараваригача бўлган миқдорда жарима ундириш ҳақидаги даъво аризаси билан судга мурожаат қилишга ҳақлидир.

Биржалар фаолиятини тартибга солувчи ваколатли органлар ушбу модданинг тўртинчи қисмида кўрсатилган асослар бўйича судларга мурожаат этганда давлат божи тўлашдан озод қилинадилар.

7-модда. Биржа фаолиятининг асосий принциплари

Биржа фаолиятининг асосий принциплари қуйидагилардан иборат:

биржа савдоларини ошкора ва оммавий тарзда ўтказиш;

биржа савдоларида нархларнинг эркин шаклланиши;

биржа битимларини тузишнинг ихтиёрийлиги;

биржа барча аъзоларининг биржа савдоларида иштирок этиши учун шарт-шароитнинг тенглиги.

8-модда. Биржа товари

4

Биржа аъзоларининг навбатдан ташқари умумий йиғилиши, агар уни чақириш тўғрисидаги талаб брокерлик ўринлари умумий сонининг камида ўн фоизига эга бўлган биржа аъзолари томонидан ёзма равишда билдирилган бўлса, чақирилиши мумкин.

Биржа аъзоларининг умумий йиғилиши:

биржа савдоси қоидаларини ва биржа комиссияларининг таркибини келишиб олиш тўғрисида қарорлар қабул қилади;

биржа фаолиятини такомиллаштириш ва биржа савдолари самарадорлигини ошириш масалалари юзасидан таклифлар тайёрлайди ва уларни биржанинг бошқарув органларига киритади;

биржа уставига биноан бошқа масалаларни ҳам ҳал этади.

Биржа аъзоларининг умумий йиғилишини ўтказиш ва йиғилиш томонидан қарорларни қабул қилиш тартиби биржа аъзоларининг умумий йиғилишида тасдиқланади.

20-модда. Биржа савдолари

Биржа савдолари — биржа томонидан, биржа савдоси қоидаларига мувофиқ ташкил этиладиган биржа товарининг савдоси.

Биржа савдолари биржада марказлаштирилган тарзда ва ушбу савдоларда биржанинг барча аъзоларига бир вақтда иштирок этиш имконияти берилган ҳолда ўтказилади.

21-модда. Биржа савдоси қоидалари

Биржа савдоси қоидаларида қуйидагилар кўрсатилиши керак:

биржада амалга ошириладиган биржа битимларининг турлари;

биржа битимлари иштирокчиларининг таркиби ва уларга қўйиладиган талаблар йиғиндиси;

биржа савдоларини, биржа битимларини амалга ошириш ва уларнинг натижаларини рўйхатга олиш ҳамда уларни расмийлаштириш тартиби;

биржа товарлари нархини чиқариш тартиби;

товарларни биржа савдоларига қўйишга ижозат бериш тартиби (листинг);

биржа битимлари иштирокчилари ўртасидаги ҳисоб-китоблар тартиби;

биржа савдосида муомалада бўладиган стандарт контрактлар тавсифи;

9

Қирқиш чизиғи

биржанинг номи ва унинг тури;

биржанинг жойлашган ери (почта манзили);

биржа фаолиятининг соҳаси ва мақсадлари;

устав фондининг миқдори, муассислар томонидан фондга улушлар киритишнинг тартиби ва муддатлари;

даромадни тақсимлаш ва эҳтимол тутилган зарарларни қоплаш тартиби;

биржа муассислари ва аъзоларининг мулкий жавобгарлиги;

биржанинг бошқарув органлари, уларни ташкил этиш тартиби ва уларнинг ваколатлари;

биржа савдоси қоидаларини ишлаб чиқиш ва қабул қилиш тартиби;

биржа аъзолигига қабул қилиш, аъзоликни тўхтатиб туриш ва бекор қилиш тартиби, биржа аъзоларининг ҳуқуқ ва мажбуриятлари;

биржани қайта ташкил этиш ва тугатиш тартиби.

Уставда қонун ҳужжатларига зид келмайдиган бошқа қоидалар ҳам назарда тутилиши мумкин.

13-модда. Биржанинг ҳуқуқлари

Биржа:

нарх белгилаш, ҳакамлик, листинг, назорат ва бошқа биржа комиссияларини тузишга;

агар биржа битимларининг нархи кун давомида биржа томонидан белгиланган қийматдан ҳам ортиқроқ ўзгариб кетса, биржа савдосини тўхтатишга;

биржа томонидан кўрсатиладиган хизматлар учун тўланадиган ҳақ миқдорини белгилашга;

биржа савдоси қоидаларини бузганлик учун жарималар ҳамда пенялар белгилаш ва ундиришга;

биржа ахборотномалари, маълумотномалари ҳамда бошқа ахборот ва реклама нашрларини чиқаришга ҳақлидир.

Қонун ҳужжатларига, биржа устави ва биржа савдоси қоидаларига мувофиқ биржа бошқа ҳуқуқларга ҳам эга бўлиши мумкин.

14-модда. Биржанинг мажбуриятлари

Биржа:

биржа савдоси қоидаларини белгилашга;

биржа ахборотномасига киритилган биржа товарлари савдосини ташкил этишга;

биржа товарларига бўлган талаб ва таклифнинг нисбати

6

асосида уларнинг нархини чиқариб туришга;

мунтазам равишда (ҳафтасига камида бир марта) оммавий ахборот воситаларида биржа товарлари нархини эълон қилишга, биржа аъзоларини ҳар бир биржа савдосининг якунлари тўғрисида хабардор қилишга мажбур.

Қонун ҳужжатларига, биржа устави ва биржа савдоси қоидаларига мувофиқ биржанинг бошқа мажбуриятлари ҳам бўлиши мумкин.

15-модда. Биржаларни ташкил этиш ва уларнинг фаолияти соҳасидаги чеклашлар

Биржа ишлаб чиқариш, савдо, савдо-воситачилик фаолиятини бевосита амалга ошириши, шунингдек бошқа юридик шахсларнинг муассиси (акциядори) бўлиши мумкин эмас, қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно.

Давлат ҳокимияти ва бошқарув органлари биржа муассиси (акциядори) бўла олмайдилар, қонун ҳужжатларида назарда тутилган ҳоллар бундан мустасно.

Биржа ходимларига брокерлик ўринларини сотиб олиш, шунингдек хизмат ахборотидан хизмат вазифаларини бажариш билан боғлиқ бўлмаган мақсадларда фойдаланиш тақиқланади.

Биржада:

биржа ахборотномасига киритилмаган товарларни биржа савдоларида сотишга;

биржа савдолари иштирокчиларининг биржадаги жорий нархлар ўзгариши ёки қатъий қилиб қўйилишига олиб келиши мумкин бўлган ҳар қандай келишилган хатти-ҳаракатлар содир этишига;

бозор конъюнктурасини сунъий равишда ўзгартиришга сабабчи бўлиши мумкин бўлган ёлғон маълумотларни тарқатишга;

биржа аъзолари ўртасида тузилган биржа битимларини биржа савдоларини ўтказмасдан туриб рўйхатга олишга йўл қўйилмайди.

16-модда. Биржа аъзолари

Биржа томонидан белгиланган тартибда шу биржадаги брокерлик ўрнини сотиб олган ёки олган юридик ва жисмоний шахслар биржа аъзолари ҳисобланади.

Давлат ҳокимияти ва бошқаруви органлари, уларнинг мансабдор шахслари, шунингдек биржа ходимлари биржа

7

Қирқиш чизиғи — Буклаш чизиғи

ИККИ БОР ОМАД КЕЛДИ

Колумбияда бир моторли самолётнинг учувчи ҳамда икки йўловчиси икки бор муқаррар ўлимдан қутулиб қолишди.

"Сессна" енгил самолёти Колумбия шимолидаги Караколи шаҳрига йўл олганди. Манзилга етай деб қолганда, бирдан самолётнинг мотори ўчиб қолди. Учувчи ҳарчанд уринмасин, уни ишлата олмади. Шундан сўнг у бир амаллаб самолётни қўндиришга қарор қилди. Самолёт катта тезликда пастга шўнғир, қўниш учун қулайроқ жой танлашга фурсат йўқ эди. Учувчи бор маҳоратини ишга солиб, катта қийинчилик билан самолётни яқин атрофдаги кўллардан бирига қўндиришга муяссар бўлди.

Лекин, самолёт қўнган бу кўл шу ердаги тимсоҳ кўпайтирувчи фермалардан бирига қарашли бўлиб, ҳалокатдан омон қолган учовлон тимсоҳ тўла кўлнинг қоқ марказига тушиб қолишган, ўнлаб тимсоҳлар "осмондан тушган чалпак" мазасини тотиб кўришга тайёр турарди.

Лекин бу сафар ҳам уларга омад кулиб боқди. Ферма ишчилари самолёт қулаётганини кўриб ёрдамга келишган экан.

«ХАЛҚ СЎЗИ» «НАРОДНОЕ СЛОВО»

МУАССИСЛАР:
Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Кенгаши ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси

Бош муҳаррир: Аббосхон УСМОНОВ

Таҳрир ҳайъати: Э. Болиев (масъул котиб — «Халқ сўзи»), М. Егоров (масъул котиб — «Народное слово»), Ш. Жабборов (бош муҳаррир ўринбосари — «Халқ сўзи»), Ш. Ризаев, С. Зинин, М. Миралимов, С. Муҳиддинов, М. Сафаров, Р. Фарҳодий, И.Худоёров, И. Шоғуломов, О. Қаипбергенов (бош муҳаррир ўринбосари — «Народное слово»), Ў. Ҳошимов.

ТЕЛЕФОНЛАР:
Газетхонлар билан алоқа ва минтақалар бўлими 136-29-89; Котибият 133-10-28; Эълонлар 136-09-25.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00001
Буюртма Г — 2815. 20397 нусхада босилди, ҳажми — 2 табоқ. Офсет усулида босилган.
Қоғоз бичими А—2
Газета IBM компьютерида терилди ва операторлар Жамшид ТОҒАЕВ ва Зокир Болтаев томонидан саҳифаланди.

Таҳририятга ҳажми 5 қоғоздан зиёд материаллар қабул қилинмайди.
t -Тижорат материали

● МАНЗИЛИМИЗ:
700000, ГСП,
Тошкент шаҳри,
Матбуотчилар кўчаси, 32-уй.
Навбатчи котиб — А. Орипов.
Навбатчи муҳаррир — Ф. Санаев.
Навбатчи — Ғ. Жабиев.
Мусаҳҳиҳ — О. Абдуазимов.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонаси. Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41. Босишга топшириш вақти—21.00 *топширилди: 01.30* 1 2 3 4 5 6